

**VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH
STUDIÍ, O.P.S., ČESKÉ BUDĚJOVICE**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

**ČINNOST A KOMUNIKACE OPERAČNÍHO STŘEDISKA
POLICIE ČR V RÁMCI INTEGROVANÉHO
ZÁCHRANNÉHO SYSTÉMU**

Autor práce: Pavel Horák, DiS.
Studijní obor: Bezpečnostně právní činnost ve veřejné správě
Forma studia: kombinovaná
Vedoucí práce: mjr. Mgr. Štěpán Kavan, Ph.D.
Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracoval samostatně, na základě vlastních zjištění a s použitím odborné literatury a materiálů uvedených v této práci.

Souhlasím, aby práce byla uložena v knihovně Vysoké školy evropských a regionálních studií v Českých Budějovicích a zpřístupněna v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění.

.....
Pavel Horák

Děkuji vedoucímu bakalářské práce mjr. Mgr. Štěpánovi Kavanovi, Ph.D. za cenné rady, pomoc, připomínky a metodické vedení práce. Za podnětné rady a informace děkuji také pplk. Ing. Milanu Dubskému z Oddělení krizového řízení Policejního prezidia.

Abstrakt

Horák P., Činnost a komunikace operačního střediska Policie ČR v rámci integrovaného záchranného systému: bakalářská práce. České Budějovice: Vysoká škola evropských regionálních studií, o. p. s., 2012. 65 s. Vedoucí bakalářské práce: mjr. Mgr. Štěpán Kavan, Ph.D.

Klíčová slova: integrovaný záchranný systém, základní složka, operační středisko, krizové řízení, součinnost, spolupráce, koordinace, komunikace, dokumentace

Bakalářská práce pojednává o integrovaném záchranném systému, jeho základních a okrajově i ostatních složkách, především o jejich činnostech, koordinaci, spolupráci a komunikaci.

Začátek práce je zaměřen na právní normy, kterými se integrovaný záchranný systém řídí a na některé základní pojmy. Následně je v práci věnována pozornost samotným jednotlivým složkám integrovaného záchranného systému, jejich činnostem, spolupráci a koordinaci. V další části práce je pozornost soustředěna na operační řízení, kdy jsou zde rozpracovány úkoly, činnost a komunikace integrovaného operačního střediska Policie ČR se zaměřením na osobu operačního důstojníka a spolupráci s operačními středisky dalších dvou základních složek integrovaného záchranného systému. Teoretické poznatky získané studiem příslušných právních norem a dalších relevantních materiálů jsou následně doplněny poznatky z vlastní praxe.

V závěru práce je v souladu s vytyčenými cíly a zvolenou metodikou, na základě analýzy shromážděných dat, formulováno vlastní stanovisko autora ke stavu integrovaného záchranného systému v České republice.

Abstract

Horák, P. Functioning and communication of the Operation Centre of the Police of the Czech Republic within the Integrated Rescue System: Bachelor thesis. České Budějovice: The College of European and Regional Studies, o. p. s., 2012. 65 p. Supervisor: mjr. Mgr. Štěpán Kavan, Ph.D.

Key words: The Integrated Rescue System, basic component, operation centre, crisis management, collaboration, cooperation, coordination, communication, documentation

The Bachelor thesis deals with the Integrated Rescue System, its basic, marginal as well as other components, mainly with their activities, coordination, cooperation and communication.

The beginning of the thesis concentrates on legal rules which the Integrated Rescue System follows and on some essential terms. Furthermore, the thesis focuses on individual components of the Integrated Rescue System, their activities, cooperation and coordination. In the following part the attention is paid to the management of operations, with a detailed elaboration of duties, activities and communication of the Integrated Operation Centre of the Police of the Czech Republic with concentration on person of the operating officer and cooperation with operating departments of other two basic components of the Integrated Rescue System. Knowledge of theory gained from studying relevant legal rules and other relevant materials are afterwards supplied with knowledge from my own practical experience.

The author's personal attitude to the condition of the Integrated Rescue System of the Czech Republic is expressed at the end of the thesis in accordance with the set up targets and the chosen methodology and on the basis of an analysis of all collected data.

Obsah

Úvod.....	8
1 Cíle a metodika bakalářské práce.....	10
2 Definice, vznik a historie IZS	11
3 Právní předpisy IZS	12
3.1 Vymezení některých pojmů	13
4 Základní a ostatní složky IZS.....	15
4.1 Hasičský záchranný sbor České republiky.....	15
4.1.1 Odbor IZS generálního ředitelství HZS	16
4.1.2 Oddělení IZS a řízení jednotek PO	17
4.2 Jednotky požární ochrany zařazené do plošného pokrytí kraje jednotkami požární ochrany.....	18
4.2.1 Druhy jednotek požární ochrany	18
4.3 Policie České republiky.....	19
4.4 Zdravotnická záchranná služba	21
4.4.1 Výjezdové skupiny, letecká záchranná služba.....	22
4.5 Ostatní složky IZS.....	22
5 Dokumentace IZS.....	24
6 Komunikace v IZS	29
6.1 Druhy a prostředky krizové komunikace využívané pro účely IZS.....	29
6.1.1 Integrovaná telekomunikační síť ministerstva vnitra.....	29
6.1.2 Radiové spojení, digitální radiová síť PEGAS	29
6.1.3 Mobilní telefony pro krizové řízení	30
6.2 Technická centra tísňového volání.....	30
6.2.1 Jednotné evropské číslo tísňového volání 112.....	30
6.2.2 Technologie, provedení a možnosti technických center tísňového volání (TCTV)	30
7 Součinnost složek IZS.....	31
7.1 Koordinace složek IZS	31
7.1.1 Koordinace složek IZS na strategické úrovni	33
7.1.2 Koordinace složek IZS na taktické úrovni	35
7.1.3 Koordinace složek IZS na operační úrovni.....	39
8 Operační střediska Policie ČR	43

8.1	Vymezení některých pojmů	44
8.2	Základní úkoly operačního střediska	44
8.3	Organizace a systém výkonu služby na operačním středisku	48
8.3.1	Vedoucí směny integrovaného operačního střediska.....	49
8.3.2	Policista pro řízení územních odborů a dozorčích služeb.....	51
8.3.3	Policista příjmu linky 158	52
8.4	Materiálně technické vybavení operačního střediska	52
8.5	Integrované operační středisko z pohledu jeho pracovníka	54
8.5.1	Materiální, technické a programové vybavení operačního střediska	55
8.5.2	Přijetí oznámení a následná opatření.....	56
8.5.3	Spolupráce operačního střediska v rámci IZS.....	58
	Závěr	61
	Seznam použitých zdrojů	62

Úvod

Téma své bakalářské práce jsem si vybral z toho důvodu, že jsem zaměstnancem jedné ze složek integrovaného záchranného systému (dále jen IZS). Pracuji na Integrovaném operačním středisku Krajského ředitelství policie Jihomoravského kraje v Brně a jsem v bezprostředním kontaktu s ostatními složkami IZS. Při své práci se podílím na organizaci a řízení potřebných opatření v rámci krizového řízení.

V několika posledních letech dochází k neustálému zvyšování provozu na pozemních komunikacích a složky IZS zasahují u mnoha závažných dopravních nehod. Technický vývoj jde nezadržitelně dopředu a aktivní i pasivní bezpečnost vozidel je v současné době již na poměrně vysoké úrovni, přesto další faktory, jako je například ten lidský, způsobují, že stále dochází k celé řadě dopravních nehod a havárií. Velmi závažné jsou především hromadné dopravní nehody na dálničních tělesech a dopravní nehody s účastí prostředků hromadné přepravy osob. Na místě události se tedy zpravidla nachází větší počet osob zraněných či usmrcených. Pro tyto a další případy, jako jsou např. živelní pohromy a průmyslové havárie, vznikl v roce 2000 integrovaný záchranný systém. Tento je určen především ke koordinaci činností jednotlivých složek, které jsou v integrovaném záchranném systému zahrnuty.

Pro práci jednotlivých složek IZS jsou vypracovány různé plány postupů, vycházející zejména z havarijního plánu kraje. Dále jsou vypracovány typové činnosti a pro zvyšování akceschopnosti a zlepšování koordinace činnosti složek IZS jsou pravidelně prováděna cvičení, která simulují skutečný průběh činností při vybraných typech mimořádných událostí. Přestože jsou cvičení poměrně nákladnou záležitostí, což představuje problém především v posledních letech, považuji je za velmi důležité, neboť odhalují chyby a dílčí selhání v koordinaci složek IZS a je tedy možné se v budoucnu těchto chyb a nedostatků vyvarovat. Bezchybná práce jednotlivých složek a především jejich bezvadná součinnost umožní záchranu většího množství lidských životů, což považuji za velmi dobrou investici.

Ve své bakalářské práci se budu věnovat obecnému vymezení integrovaného záchranného systému, jeho definici, právním normám, jeho jednotlivým složkám, činnostem a posláním. Dále se pak zaměřím na činnost operačních středisek jednotlivých složek integrovaného záchranného systému. Jako policista služebně zařazený na operačním středisku se ve své bakalářské práci v samostatné kapitole zaměřím na

operační střediska policie, a to především na jejich strukturu, materiální, technické a personální zabezpečení a jejich činnost a komunikaci v rámci integrovaného záchranného systému.

1 Cíle a metodika bakalářské práce

Hlavním cílem bakalářské práce je v obecných rysech charakterizovat integrovaný záchranný systém, vymežit roli Policie ČR se zaměřením na činnost a komunikaci operačních středisek s důrazem na činnost operačního důstojníka, jeho pravomoce, povinnosti a odpovědnost.

Dílním cílem bakalářské práce je vytvořit materiál, který bude využitelný nejen jako podklad pro odbornou přípravu příslušníků operačních středisek Policie ČR, ale i jako studijní materiál pro příslušníky ostatních složek.

Problematika bude řešena na základě studia odborné literatury, legislativy a dalších dokumentů, které se k ní vztahují, s následným shromážděním informací a poznatků z praxe. Poznatky získané z praxe budou srovnány s poznatky teoretickými. Následně bude provedena analýza získaných poznatků ke zjištění faktického stavu integrovaného záchranného systému a případně budou formulovány vlastní návrhy a doporučení.

2 Definice, vznik a historie IZS

Integrovaný záchranný systém je efektivní systém s danými pravidly spolupráce a koordinace záchranných a bezpečnostních složek, orgánů státní správy, samosprávy, fyzických a právnických osob při společném provádění záchranných a likvidačních prací a přípravě na mimořádné události. Lze tedy říci, že IZS je koordinovaný postup jeho složek při přípravě na mimořádné události a při provádění záchranných a likvidačních prací¹.

IZS vznikl na základě zkušeností a každodenní potřeby jednotlivých složek. Zejména při složitých haváriích, nehodách, živelních pohromách, mimořádných situacích a krizových stavech, kdy je třeba organizovat společnou činnost všech, kdo mohou svými silami a prostředky, kompetencemi nebo dalším přispět k záchraně osob, zvířat, majetku nebo životního prostředí. Jde o systém koordinace složek orgánů státní správy, místní samosprávy, fyzických a právnických osob při společném provádění záchranných a likvidačních prací tak, aby nebyl opomenut nikdo, kdo může poskytnout účinnou pomoc, a aby se na místě zásahu nevyskytovaly osoby, které pomoci nemohou, nevystavovaly se zbytečnému nebezpečí a nepřekážely při provádění záchranných prací².

Za období vzniku je považován rok 1993. V tomto roce bylo usnesením vlády č. 246/1993 schváleno 13 zásad, které tvoří základ pro výstavbu integrovaného záchranného systému. Základním právním předpisem pro IZS je zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Tento zákon vymezuje existenci IZS, stanoví jeho složky a jejich působnost, pravomoc a působnost státních orgánů, orgánů územní samosprávy, práva a povinnosti právnických a fyzických osob při přípravě na mimořádné události a při záchranných a likvidačních pracích při ochraně obyvatelstva před a po vyhlášení stavu nebezpečí, nouzového stavu, stavu ohrožení státu a válečného stavu³. Zákon o IZS také upravuje problematiku ochrany obyvatelstva na úrovni státní správy a územní samosprávy, fyzických osob, právnických osob a podnikajících fyzických osob.

¹ Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

² Hasičský záchranný sbor [cit. 2012 -01-25]. Dostupné z WWW: <<http://www.hzscr.cz/clanek/integrovaný-zachranný-system.aspx>>.

³ § 1 zákona č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

3 Právní předpisy IZS

Právní úprava integrovaného záchranného systému vychází přímo z některých ustanovení Ústavy České republiky a Listiny základních práv a svobod a zákona č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky v platném znění. Působnost v oblasti IZS je zákonem č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, svěřena Ministerstvu vnitra, které je tak gestorem právní úpravy IZS. Celá oblast je zastřešena zákonem o IZS, jeho prováděcími vyhláškami a prováděcím nařízením vlády. Právní úprava oblasti IZS vznikla společně se zákonem č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů a zákonem č. 241/2000 Sb., o hospodářských opatřeních pro krizové stavy a o změně některých souvisejících zákonů. Tyto tři zákony jsou vzájemně propojeny množstvím odkazů a souvislostí.

Základními právními předpisy pro IZS jsou:

- Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.
- Vyhláška Ministerstva vnitra č. 328/2001 Sb., o některých podrobnostech zabezpečení integrovaného záchranného systému, ve znění vyhlášky č. 429/2003 Sb.
- Vyhláška č. 380/2002 Sb., k přípravě a provádění úkolů ochrany obyvatelstva.
- Nařízení vlády č. 463/2000 Sb., o stanovení pravidel zapojování do mezinárodních záchranných operací, poskytování a přijímání humanitární pomoci a náhrad výdajů vynakládaných právními osobami a podnikajícími fyzickými osobami na ochranu obyvatelstva, ve znění nařízení vlády č. 527/2002 Sb., které je zaměřeno především na poskytování humanitární pomoci a záchranné práce v zahraničí prováděné záchrannými týmy České republiky.

Dalšími právními předpisy upravujícími oblast IZS jsou nařízení krajů, která stanovují požární poplachový plán kraje. Vydávání těchto nařízení umožňuje zákon České národní rady č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů. Součástí požárních poplachových plánů krajů jsou na základě nařízení vlády č. 172/2001 Sb., k provedení zákona o požární ochraně, ve znění nařízení vlády č. 498/2002 Sb. a poplachové plány IZS krajů.

Jednotlivé složky IZS mají svoji právní subjektivitu, proto se k IZS vztahuje celá

řada dalších interních aktů řízení jednotlivých složek. Především je třeba jmenovat zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů, vyhlášku č. 434/1992 Sb., o zdravotnické záchranné službě, ve znění pozdějších předpisů, zákon České národní rady č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů a zákon č. 238/2000 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

3.1 Vymezení některých pojmů

Integrovaný záchranný systém – koordinovaný postup jeho složek při přípravě na mimořádné události a při provádění záchranných a likvidačních prací.

Mimořádná událost – škodlivé působení sil a jevů vyvolaných činností člověka, přírodními vlivy, havárie, které ohrožují život, zdraví, majetek nebo životní prostředí a vyžadují provedení záchranných a likvidačních prací.

Záchranné práce – činnosti směřující k odvrácení nebo omezení bezprostředního působení rizik vzniklých mimořádnou událostí, zejména ve vztahu k ohrožení života, zdraví, majetku nebo životního prostředí a vedoucí k přerušování jejich příčin.

Likvidační práce – činnosti vedoucí k odstranění následků způsobených mimořádnou událostí.

Ochrana obyvatelstva – jedná se o plnění úkolů civilní ochrany, zejména varování, evakuace, ukrytí a nouzové přežití obyvatelstva a další opatření k zabezpečení ochrany života, zdraví a majetku.

Zařízení civilní ochrany – součástí právnické osoby nebo obce určené k ochraně obyvatelstva. Tvoří je zaměstnanci nebo jiné osoby na základě dohody a věcné prostředky.

Osobní pomoc – činnost nebo služba při provádění záchranných a likvidačních prací na výzvu velitele zásahu nebo starosty obce. Osobní pomocí se rozumí i pomoc poskytnutá dobrovolně bez výzvy, ale se souhlasem nebo vědomím velitele zásahu, nebo starosty obce.

Věcná pomoc – poskytnutí věcných prostředků při provádění záchranných a likvidačních prací na výzvu velitele zásahu nebo starosty obce. Věcnou pomocí

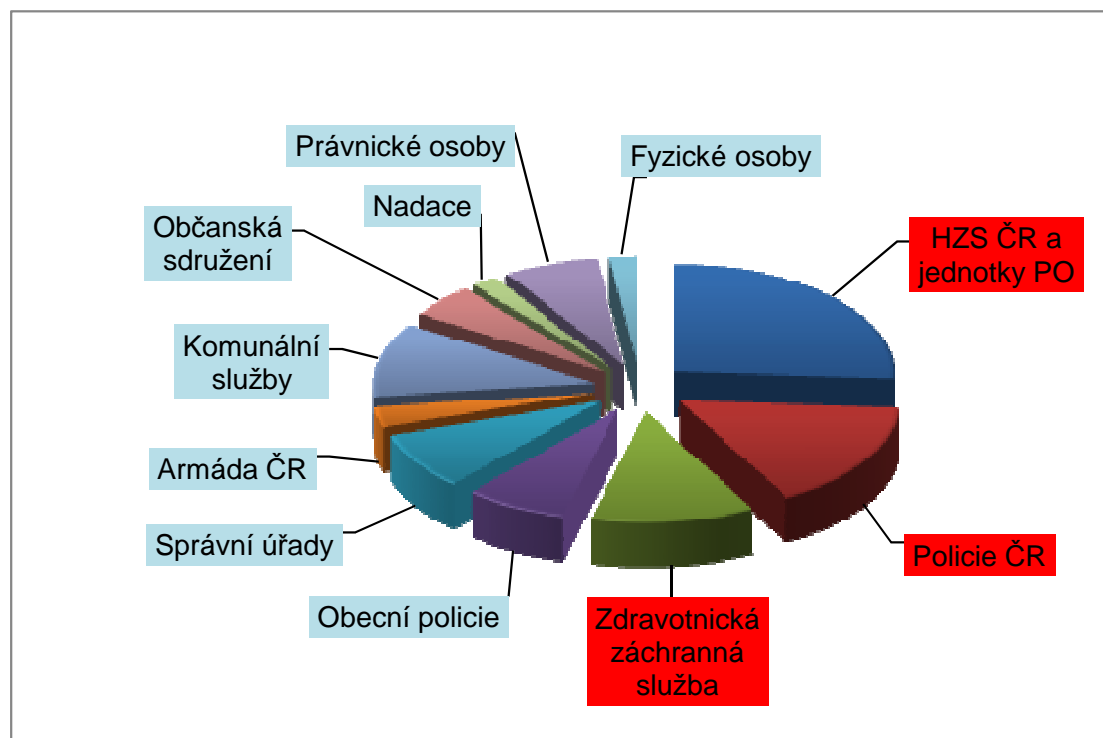
se rozumí i pomoc poskytnutá dobrovolně bez výzvy, ale se souhlasem nebo vědomím velitele zásahu, nebo starosty obce⁴.

Havarijní plán kraje – plán provádění záchranných a likvidačních prací na území kraje.

⁴ § 2 zákona č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

4 Základní a ostatní složky IZS

Obrázek č. 1: Struktura integrovaného záchranného systému⁵

Základními složkami IZS jsou Hasičský záchranný sbor České republiky (dále jen HZS), jednotky požární ochrany zařazené do plošného pokrytí kraje jednotkami požární ochrany, zdravotnická záchranná služba (dále jen ZZS) a Policie České republiky (dále jen PČR)⁶. Základní složky IZS zajišťují nepřetržitou pohotovost pro příjem ohlášení vzniku mimořádné události, její vyhodnocení a neodkladný zásah v místě mimořádné události. Za tímto účelem obsluhují také tísňové linky **150, 155, 158** a mezinárodní číslo **112**.

4.1 Hasičský záchranný sbor České republiky

Hasičský záchranný sbor České republiky byl zřízen zákonem č. 238/2000 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů. Základním posláním HZS je chránit životy a zdraví obyvatel a majetek před požáry a poskytovat účinnou pomoc při mimořádných událostech. HZS je hlavním

⁵ Hasičský záchranný sbor [cit. 2012-01-25]. Dostupné z WWW: <<http://www.hzscr.cz/clanek/otazky-a-odpovedi-otazky-a-odpovedi.aspx>>.

⁶ § 4 odst. 1 zákona č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

koordinátorem integrovaného záchranného systému, který v případě zásahu u mimořádné události slučuje všechny záchranné složky a zabezpečuje koordinovaný postup při provádění záchranných a likvidačních prací.

Hasičský záchranný sbor při plnění svých úkolů spolupracuje s ostatními složkami IZS a dále se správními úřady a jinými státními orgány, orgány samosprávy, právníckými a fyzickými osobami, mezinárodními organizacemi a zahraničními subjekty. Předmětem spolupráce je zejména stanovení práv a povinností při vzájemném poskytování pomoci a informací při mimořádných událostech⁷.

Hasičský záchranný sbor tvoří generální ředitelství HZS, které je organizační součástí Ministerstva vnitra, 14 hasičských záchranných sborů krajů, Střední odborná škola požární ochrany, Vyšší odborná škola požární ochrany a Záchranný útvar HZS⁸.

4.1.1 Odbor IZS generálního ředitelství HZS

Problematikou IZS se v rámci generálního ředitelství HZS zabývá odbor integrovaného záchranného systému a výkonu služby, který zajišťuje:

- metodické řízení výkonu státní správy orgánů krajů a orgánů obcí ve věcech IZS,
- řízení výkonu státní správy hasičských záchranných sborů krajů ve věcech IZS, kontrolu plnění úkolů a poskytování odborné metodické pomoci hasičským záchranným sborům krajů,
- usměrňování IZS a přípravy na mimořádné události, zapojení České republiky do mezinárodních záchranných operací při mimořádných událostech v zahraničí a poskytování humanitární pomoci do zahraničí,
- zabezpečování ústřední koordinace záchranných a likvidačních prací, kontroly a koordinace poplachových plánů IZS krajů a zpracování ústředního poplachového plánu IZS,
- plnění úkolů kontaktního místa pro vyžádání pomoci při katastrofách a velkých haváriích podle mezinárodních smluv,
- koordinaci při zpracování typových činností složek IZS při společném zásahu, které obsahují postup složek IZS při záchranných a likvidačních pracích⁹.

⁷ Zákon č. 238/2000 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

⁸ Hasičský záchranný sbor [cit. 2012-01-25]. Dostupné z WWW: <<http://www.hzscr.cz/clanek/zakladni-poslani-hasicskeho-zachranneho-sboru-cr-224110.aspx>>.

V souvislosti s daným tématem je třeba zmínit odbor IZS a služeb, který je součástí krajského organizačního článku a odpovídá za řešení problematiky IZS kraje, koordinaci záchranných prací a spolupráci složek IZS. Dále je odpovědný za usměrňování, koordinaci a kontrolu činnosti jednotek PO, za organizaci a výkon služby v jednotkách HZS kraje a odbornou přípravu v této oblasti.

4.1.2 Oddělení IZS a řízení jednotek PO

Odbor IZS a služeb se dále dělí na oddělení, kdy se problematikou IZS zaobírá oddělení IZS a řízení jednotek PO. Toto oddělení plní zejména následující úkoly v rámci IZS:

- podílí se na přípravě podkladů pro jednání bezpečnostní rady kraje,
- zpracovává návrhy pro plošné rozmístění jednotek PO v kraji, zpracovává návrhy a vede přehled o organizaci jednotek PO,
- organizuje odbornou přípravu příslušníků, velitelů a strojníků jednotek sborů dobrovolných hasičů obcí, jednotek hasičských záchranných sborů podniků, připravuje prověřovací a taktická cvičení jednotek PO,
- řídí výkon služby v jednotkách HZS kraje,
- vede v rámci své působnosti přehled jednotek PO, jejich činností, početních stavů a jejich vybavení a vede přehledy o ostatních složkách IZS na základě dohod o součinnosti,
- organizuje a zabezpečuje připravenost a akceschopnost jednotek PO, kontroluje výkon služby a sleduje a vyhodnocuje zásahy jednotek PO a navrhuje příslušná opatření,
- zpracovává podklady pro požární poplachový plán kraje, poplachový plán IZS kraje a podklady pro zpracování havarijního plánu, vnějšího havarijního plánu a krizového plánu kraje,
- podílí se na realizaci činnosti složek IZS v kraji, usměrňuje a vyhodnocuje společnou činnost složek IZS,
- připravuje podklady pro společná prověřovací a taktická cvičení složek IZS,
- podílí se na organizaci a koordinaci humanitární pomoci¹⁰.

⁹ Hasičský záchranný sbor [cit. 2012-01-27]. Dostupné z WWW: <<http://www.hzscr.cz/clanek/utvary-mv-generalniho-reditelstvi-hzs-cr-sekce-integrovaneho-zachranneho-systemu-a-operacniho-rizeni-generalniho-reditelstvi-hzs-cr.aspx>>.

¹⁰ Hasičský záchranný sbor [cit. 2012-01-25]. Dostupné z WWW: <<http://www.hzshk.cz/cs/uvodni-strana/integrovaney-zachranny-system/clanek-421/>>.

4.2 Jednotky požární ochrany zařazené do plošného pokrytí kraje jednotkami požární ochrany

Jednotkou požární ochrany zařazené do plošného pokrytí kraje jednotkami požární ochrany (dále jen jednotka PO) je organizovaný systém, který tvoří odborně vyškolené osoby (hasiči), požární technika (automobily) a věcné prostředky požární ochrany (výbava automobilů, přetlaková ventilace, agregáty, atd.)

Základním posláním jednotek PO je chránit životy a zdraví obyvatel a majetek před požáry a poskytovat účinnou pomoc při mimořádných událostech, které ohrožují život a zdraví obyvatel, majetek nebo životní prostředí, a které vyžadují provedení záchranných a likvidačních prací.

Jednotky PO působí v organizačním nebo operačním řízení. Organizačním řízením se rozumí činnost k dosažení stálé organizační, technické a odborné způsobilosti sil a prostředků požární ochrany k plnění úkolů jednotek PO. Tím se rozumí činnost související s udržováním a zvyšováním odborné a fyzické způsobilosti hasičů (školení, výcvik), s údržbou požární techniky a dalších prostředků požární ochrany.

Operačním řízením se rozumí činnost od přijetí zprávy o vzniku požáru nebo jiné mimořádné události až po návrat sil a prostředků na místo stálé dislokace. Do těchto činností se zahrnuje výjezd jednotky PO, jízda na místo zásahu, provádění záchranných a likvidačních prací, atd.

Hasiči jsou v jednotce PO rozděleni do čet, družstev, družstev o zmenšeném početním stavu, případně skupin. Četu tvoří 2 až 3 družstva, případně skupiny. Družstvo je tvořeno velitelem a dalšími 5 hasiči. Družstvo o zmenšeném početním stavu se skládá z velitele a dalších 3 hasičů. Skupinu tvoří velitel skupiny a 1 až 2 hasiči. Pokud se jednotka sestává z hasičů dvou druhů jednotek PO nebo hasičů nejméně jedné jednotky PO a osob z dalších složek IZS nebo hasičů nejméně jedné jednotky PO a osob poskytujících osobní a věcnou pomoc, nazývá se tato jednotka odřadem¹¹.

4.2.1 Druhy jednotek požární ochrany

Dle zřizovatele jednotky PO a vztahu osob vykonávajících činnost v těchto jednotkách ke zřizovateli jednotky PO se jednotky PO dělí na:

¹¹ Hasičský záchranný sbor [cit. 2012-01-25]. Dostupné z WWW: <<http://www.hzscr.cz/clanek/jednotky-po-961839.aspx>>.

- jednotky hasičského záchranného sboru kraje (HZS kraje), které jsou součástí hasičských záchranných sborů krajů a jsou zřizovány státem, v těchto jednotkách vykonávají činnost příslušníci hasičského záchranného sboru kraje jako své povolání ve služebním poměru,
- jednotky sborů dobrovolných hasičů obce (SDH obce), které zřizuje obec, a činnost v těchto jednotkách vykonávají členové jednotek sborů dobrovolných hasičů obce na základě dobrovolnosti, někteří členové mohou případně vykonávat činnost v pracovním poměru k obci nebo hasičskému záchrannému sboru kraje,
- jednotky hasičského záchranného sboru podniku (HZS podniku) zřizované právníckými osobami nebo podnikajícími fyzickými osobami, které provozují činnosti se zvýšeným nebo vysokým požárním nebezpečím a činnost v těchto jednotkách vykonávají zaměstnanci právníckých osob nebo podnikajících fyzických osob jako povolání v pracovním poměru,
- jednotky sborů dobrovolných hasičů podniku (SDH podniku) zřizované právníckými osobami nebo podnikajícími fyzickými osobami, které provozují činnosti se zvýšeným nebo vysokým požárním nebezpečím a činnost v těchto jednotkách vykonávají zaměstnanci právníckých osob nebo podnikajících fyzických osob na základě dobrovolnosti¹².

Na každý druh jednotky PO jsou kladeny odlišné nároky z hlediska jejich operační hodnoty dané dobou výjezdu od nahlášení mimořádné události a maximální dobou dojezdu na místo zásahu. Dále jsou kladeny odlišné nároky na osoby vykonávající činnost v těchto jednotkách z hlediska odborné, fyzické, zdravotní a psychické způsobilosti.

4.3 Policie České republiky

Dějiny policie u nás se začaly psát vznikem samostatného Československa. Na počátku existovalo více útvarů jako například – četnictvo, policie a obecní policie. V roce 1948 došlo ke sloučení do Sboru národní bezpečnosti. Jeho součástí se stala také Státní bezpečnost (STB). Ke zrušení Sboru národní bezpečnosti došlo v roce 1991 a vznikla Policie České republiky. Později došlo i ke vzniku Městské či Obecní policie, která je jednou z ostatních složek Integrovaného záchranného systému.

¹² Vyhláška Ministerstva vnitra č. 247/2001 Sb., o organizaci a činnosti jednotek požární ochrany, ve znění vyhlášky č. 226/2005 Sb.

V současné době se útvary Policie České republiky člení na policejní prezidium, útvary s celostátní působností a krajská ředitelství. Krajských ředitelství je 14 a kopírují územní členění našeho státu. Policejní prezidium a jeho jednotlivé útvary mají ve vztahu k podřízeným útvarům především řídicí, koordinační a kontrolní charakter. Patří sem například oddělení krizového řízení, operační odbor, odbor vzdělávání, odbor mezinárodních vztahů, atd. K útvarům s celostátní působností patří specializované útvary, jako jsou například letecká služba, národní protidrogová centrála, pyrotechnická služba, útvar rychlého nasazení, atd. Krajská ředitelství jsou v současné době samostatně hospodařící celky podřízené policejnímu prezidiu, které jsou taktéž poměrně složitě členěny na jednotlivé odbory a oddělení. Pro účely této práce uvedu jako příklad operační odbor, odbor služby pořádkové policie, odbor služby dopravní policie, oddělení krizového řízení, atd. Krajskému ředitelství jsou pak podřízeny jednotlivé územní odbory, které nahradily tzv. okresní ředitelství. Pod územní odbory jsou pak začleněna jednotlivá obvodní a místní oddělení.

Policie České republiky působí na území České republiky, není-li zákonem nebo jiným právním předpisem stanoveno jinak. Její úkoly, organizace a oprávnění jsou stanoveny zákonem č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů. Úkolem Policie České republiky je chránit bezpečnost osob, majetku a veřejný pořádek, předcházet trestné činnosti, plnit úkoly stanovené trestním řádem a plnit další úkoly na úseku vnitřního pořádku a bezpečnosti, které jsou jí svěřené platnými zákony¹³.

Policie České republiky při plnění svých úkolů spolupracuje s ostatními složkami integrovaného záchranného systému, s ozbrojenými silami, bezpečnostními sbory a dalšími orgány veřejné správy, jakož i s právníky a fyzickými osobami.

Při řešení krizových situací a mimořádných událostí a při přípravě na ně Policie České republiky jako základní složka integrovaného záchranného systému vykonává v místě provádění záchranných a likvidačních prací činnost v rozsahu ustanovení zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů. Dá se říci, že hlavní podíl Policie České republiky na společných zásazích spočívá zejména v pořádkové činnosti a regulaci dopravy.

¹³ § 2 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

V rámci systému IZS provádí policie na místě mimořádné události především tuto činnost:

- uzavírání zájmových prostor, regulaci vstupu a opuštění těchto prostor,
- regulaci dopravy v prostoru mimořádné události,
- šetření okolností vzniku mimořádné situace k objasnění příčin jejího vzniku,
- plnění úkolů souvisejících s identifikací zemřelých,
- zabezpečení a ochrana movitého a nemovitého majetku, eliminace kriminální činnosti na místě mimořádné události,
- plnění dalších úkolů podle pokynu velitele zásahu nebo řídicí složky IZS.

Útvar Policie České republiky či konkrétní policista se podílejí na provádění záchranných a likvidačních prací, včetně letecké podpory integrovaného záchranného systému a letecké podpory v krizových situacích:

- jsou-li k tomu vycvičení a vybaveni,
- je-li to nezbytné pro záchranu života, zdraví nebo majetku
- jsou-li k tomu určeni policejním prezidentem.

4.4 Zdravotnická záchranná služba

Zdravotnická záchranná služba je příspěvková organizace, která se nově řídí zákonem č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování (zákon o zdravotních službách). Zřizovatelem zdravotnické záchranné služby je Krajský úřad.

Zdravotnická záchranná služba poskytuje odbornou přednemocniční neodkladnou péči občanům, která spočívá zejména v péči o postižené na místě vzniku jejich úrazu nebo náhlého onemocnění, během jejich dopravy k dalšímu odbornému ošetření a při jejich předání do zdravotnického zařízení. Péče se poskytuje při stavech, které :

- bezprostředně ohrožují život postiženého,
- mohou vést prohlubováním chorobných změn k náhlé smrti,
- způsobí bez rychlého poskytnutí odborné první pomoci trvalé chorobné změny,
- působí náhlé utrpení a náhlou bolest,

- působí změny chování a jednání postiženého, ohrožující jeho samotného nebo jeho okolí¹⁴.

4.4.1 Výjezdové skupiny, letecká záchranná služba

Zdravotnická záchranná služba provádí výše zmíněnou péči prostřednictvím výjezdových skupin, které se dělí takto:

- skupiny **rychlé zdravotnické pomoci** (RZP) – nejméně dvoučlenná posádka složená ze zdravotnických pracovníků – záchranářů
- skupiny **rychlé lékařské pomoci** (RLP) – nejméně tříčlenná posádka složená z jednoho lékaře a dvou zdravotnických pracovníků – záchranářů
- skupiny **letecké záchranné služby** (LZS) – nejméně dvoučlenná posádka ve složení lékař a záchranář (+ pilot), provozovatelem vrtulníku je Letecká služba Policie České republiky

Tyto výjezdové skupiny zabezpečují:

- **primární zásahy** – přednemocniční bezodkladná péče, jízda k postiženému a jeho doprava do zdravotnického zařízení, spolupráce při příjmu postiženého,
- **sekundární zásahy** – přeprava postižených v podmínkách přednemocniční neodkladné péče mezi zdravotnickými zařízeními,
- likvidaci zdravotnických následků při mimořádných situacích.

Vlastní postupy a hlavní zásady činnosti při záchranných a likvidačních pracích zahrnují traumatologické plány jednotlivých zdravotnických zařízení ležících na území kraje. Součástí traumatologického plánu kraje je také traumatologický plán záchranné služby.

4.5 Ostatní složky IZS

Tyto složky jsou povolávány k záchranným a likvidačním pracím dle druhu mimořádné události na základě jejich možností zasáhnout, využívají při tom pravomocí daných právními předpisy. HZS kraje pro tyto účely zpracovává poplachový plán IZS, ve kterém jsou uvedeny síly a prostředky základních i ostatních složek IZS. Je zde uveden způsob jejich vyrozumění a doba uvedení složky do akceschopnosti. HZS kraje

¹⁴ Zdravotnická záchranná služba Jihomoravského kraje [cit. 2012-01-25]. <<http://www.zzs-jmk.cz/zakladni-informace>>.

uzavírá s ostatními složkami IZS dohodu o poskytnutí pomoci na vyžádání, která je základem pro jejich začlenění do Poplachového plánu IZS.

Ostatními složkami IZS jsou vyčleněné síly a prostředky Armády České republiky, ostatní záchranné a bezpečnostní sbory (např. vodní záchranná služba, letecká záchranná služba, městská nebo obecní policie), zařízení civilní ochrany, havarijní, pohotovostní, odborné komunální služby (např. plynárenská, vodárenská, elektrikářská), neziskové organizace a sdružení občanů (např. Český červený kříž, Svaz záchranných brigád kynologů České republiky, Sbor dobrovolných hasičů), které lze využít k záchranným a likvidačním pracím.¹⁵ HZS kraje má obvykle uzavřeny dohody o poskytnutí pomoci se záchrannými útvary Armády České republiky, oblastními spolky Českého červeného kříže, středisky Správy a údržby silnic a dálnic, se správci povodí, společnostmi distribuujícími energie, sdělovacími prostředky atd.

¹⁵ § 4 odst. 2 zákona č.239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

5 Dokumentace IZS

Dokumentace IZS je soubor dokumentů, které obsahují postupy a návody pro řešení mimořádných událostí. Co má být jejím obsahem je uvedeno ve vyhlášce Ministerstva vnitra č. 328/2001 Sb., o některých podrobnostech zabezpečení integrovaného záchranného systému, ve znění vyhlášky č. 429/2003 Sb.

Havarijní plán kraje – je nejrozsáhlejší zpracováváný dokument, který slouží k provádění záchranných likvidačních prací na území kraje. Slouží k tvorbě návazných preventivních opatření mimo rámec záchranných a likvidačních prací a také k přímé koordinaci velkých mimořádných událostí prostřednictvím hejtmanů, primátorů a starostů, samostatně nebo s jejich krizovými štáby, a to v případech takzvaného třetího a zvláštního stupně poplachu¹⁶.

Vnější havarijní plán – slouží k provádění záchranných a likvidačních prací pro jaderné zařízení nebo pracoviště IV. kategorie a objekty a zařízení, u kterých je možnost vzniku závažné havárie způsobené nebezpečnými chemickými látkami a přípravky. Upravuje jej zákon č. 59/2006 Sb., o prevenci závažných havárií způsobených vybranými nebezpečnými chemickými látkami nebo chemickými přípravky a o změně zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a zákona č. 320/2002 Sb., o změně a zrušení některých zákonů v souvislosti s ukončením činnosti okresních úřadů, ve znění pozdějších předpisů, (zákon o prevenci závažných havárií).

Zpracovatelem havarijního plánu kraje a vnějších havarijních plánů je krajský úřad. Za tímto účelem je krajský úřad oprávněn shromažďovat a evidovat údaje z krizového plánu kraje za podmínky, že dodrží podmínky ochrany údajů. Tyto úkoly plní za krajský úřad hasičský záchranný sbor kraje¹⁷.

Dohoda o poskytnutí pomoci – je dokument písemně uzavíraný s právníky a fyzickými osobami. Předem sjednává způsob a rozsah osobní nebo věcné pomoci pro potřebu záchranných a likvidačních prací. Ostatní složky IZS poskytují pomoc na vyžádání. Základní složky IZS uzavírají dohody o poskytnutí pomoci s ostatními

¹⁶ § 25 vyhlášky Ministerstva vnitra č. 328/2001 Sb., o některých podrobnostech zabezpečení integrovaného záchranného systému, ve znění vyhlášky č. 429/2003 Sb.

¹⁷ § 26 vyhlášky Ministerstva vnitra č. 328/2001 Sb., o některých podrobnostech zabezpečení integrovaného záchranného systému, ve znění vyhlášky č. 429/2003 Sb.

složkami IZS při záchranných a likvidačních pracích¹⁸. Pro zabezpečení jednotného postupu při uzavírání dohod v rámci IZS byl Generálním ředitelstvím HZS vydán pokyn, který stanoví typy uzavíraných dohod:

- dohoda o plánované pomoci na vyžádání,
- dohoda o poskytnutí osobní nebo věcné pomoci,
- dohoda o součinnosti složek IZS,
- dohoda o spolupráci.

Složky IZS zpracovávají dokumentaci o společných záchranných a likvidačních pracích, které společně prováděly v prvním nebo druhém stupni poplachu vyhlášeném pro místo zásahu. Velitel zásahu dále zpracovává zprávu o zásahu v případě vyhlášení třetího nebo zvláštního stupně poplachu pro místo zásahu, kterou předává hasičskému záchrannému sboru kraje do 14 dnů od ukončení zásahu. Hasičský záchranný sbor kraje zpracovává zprávu o zásahu v případě vyhlášení třetího nebo zvláštního stupně poplachu pro určité území, které je postižené mimořádnou událostí, a je-li na tomto území více jak jedno místo zásahu. Tuto zprávu obdrží hejtman nebo starosta za předpokladu, že záchranné a likvidační práce koordinovali. Obsahem zprávy musí být údaje o vzniku mimořádné události, prováděných záchranných a likvidačních pracích, použitých silách, prostředcích, postupu složek v místě zásahu, následcích mimořádné události, velikosti škod a uchráněných hodnot, údaje o poskytnuté osobní a věcné pomoci a grafické znázornění místa zásahu.

HZS zpracovává statistické přehledy o mimořádných událostech spojených se společnými záchrannými a likvidačními pracemi složek IZS. Tyto přehledy jsou následně využívány pro analýzy mimořádných událostí nebo pro potřeby obnovy území postiženého mimořádnou událostí, popřípadě i jiné analytické potřeby složek IZS nebo právnických a fyzických osob.

HZS kraje nebo Generální ředitelství HZS zpracovává dokumentaci o společných školeních, instruktážích a cvičeních složek IZS. Dokumentace obsahuje záznamy o tom, co bylo tématem školení a instruktáží, datum uskutečnění, seznamy a podpisy zúčastněných osob, jména lektorů, kteří odbornou přípravu provedli. V dokumentaci o cvičení IZS je zaznamenán zejména cíl, námět a účel cvičení, jméno a příjmení odpovědných osob za organizaci cvičení, seznam zúčastněných složek a předpokládaný postup při provádění cvičení s časovými údaji. Po provedení cvičení se

¹⁸ § 15 vyhlášky Ministerstva vnitra č. 328/2001 Sb., o některých podrobnostech zabezpečení integrovaného záchranného systému, ve znění vyhlášky č. 429/2003 Sb.

dokumentace doplňuje o vyhodnocení cvičení a o přijaté závěry. Dokumentaci o prověřovacím nebo taktickém cvičení schvaluje před jeho provedením ten, kdo jej nařídil. Zákon o IZS stanoví, kdo je k tomu oprávněn. Je jím ministr vnitra, generální ředitel hasičského záchranného sboru, hejtman kraje nebo ředitel hasičského záchranného sboru kraje. Zpracovatel archivuje ze zákona dokumentaci o společné odborné přípravě a o cvičení složek IZS po dobu 5 let.

Pro společné zásahy složek IZS jsou Generálním ředitelstvím HZS Vydány typové činnosti, které obsahují návody a postup složek IZS při provádění záchranných a likvidačních prací podle druhu a charakteru mimořádné události. Jedná se vždy o soubor opatření, respektive úkolů jednotlivých zúčastněných složek. V příslušné typové činnosti má každá ze složek svůj tzv. list, kde jsou vyjmenovány ty činnosti, které má vykonávat.

Typové činnosti jsou označovány čísly a názvy mimořádných událostí a dle potřeb jsou aktualizovány. V současné době existují typové činnosti pro tyto mimořádné události:

- STČ-01/IZS Typová činnost složek IZS při společném zásahu na uskutečněné a ověřené použití radiologické zbraně,
- STČ-02/IZS Typová činnost složek IZS při společném zásahu -demonstrování úmyslu sebevraždy,
- STČ-03/IZS Typová činnost složek IZS při společném zásahu - oznámení o uložení nebo nálezů výbušného předmětu,
- STČ-04/IZS Typová činnost složek IZS při společném zásahu při mimořádné události způsobené leteckou nehodou,
- STČ-05/IZS Typová činnost složek IZS při společném zásahu „Nález předmětu s podezřením na přítomnost B-agens nebo toxinů“,
- STČ-06/IZS Typová činnost složek IZS při společném zásahu v podmínkách rozsáhlých policejních opatření pro udržení veřejného pořádku při technoparty,
- STČ 07/IZS Typová činnost složek IZS při společném zásahu „Záchrana pohřešovaných osob – pátrací akce v terénu“,
- STČ 08/IZS Typová činnost složek IZS při společném zásahu „Dopravní nehoda“,
- STČ 09/IZS Typová činnost složek IZS při společném zásahu při mimořádné události s velkým počtem raněných a obětí,

- STČ 10/IZS Typová činnost složek IZS při společném zásahu při nebezpečné poruše plynulosti provozu na dálnici,
- STČ 11/IZS Typová činnost složek IZS – Chřipka ptáků¹⁹.

Dalšími dokumenty, které patří do dokumentace IZS, jsou ústřední poplachový plán IZS a poplachový plán kraje, které souhrnně nazýváme „územně příslušné poplachové plány“. Zpracovatelem ústředního poplachového plánu IZS je generální ředitelství HZS a zpracovatelem poplachového plánu IZS kraje je hasičský záchranný sbor kraje. Poplachové plány jsou uloženy na územně příslušných operačních a informačních střediscích.

Obsahem poplachových plánů jsou spojení na základní a ostatní složky IZS, přehledy sil a prostředků ostatních složek IZS, včetně přehledu sil a prostředků pro potřeby záchranných likvidačních prací na základě smluvních vztahů s fyzickými nebo právními osobami, jakož i způsobu a rozsahu jejich povolávání v závislosti na stupních poplachu. V přehledu sil a prostředků jsou zahrnuty také ty, které obec s rozšířenou působností, kraj nebo stát může využít na základě platných mezinárodních smluv, jimiž je Česká republika vázána, a které byly vyhlášeny ve Sbírce zákonů nebo ve Sbírce mezinárodních smluv, nebo na základě jiných dohod. Dále je zde uveden způsob povolávání a vyzoomívání vedoucích složek a členů krizových štábů, právnických osob a podnikajících fyzických osob zahrnutých do havarijního plánu kraje nebo vnějšího havarijního plánu.

Podle ústředního poplachového plánu při koordinaci záchranných a likvidačních prací postupuje Generální ředitelství HZS. Poplachový plán kraje se použije, pokud hejtman a starosta obce s rozšířenou působností potřebuje vyžádat pomoc a pokud se koordinace záchranných a likvidačních prací provádí na krajské úrovni nebo na úrovni obce s rozšířenou působností HZS kraje, hejtmanem, nebo na úrovni obce s rozšířenou působností HZS kraje nebo starostou obce s rozšířenou působností nebo jsou záchranné a likvidační práce koordinovány na místě zásahu velitelem zásahu.

Pokud hejtman nebo starosta obce s rozšířenou působností rozhodnou, že budou žádat pomoc, děje se tak prostřednictvím operačního a informačního střediska integrovaného záchranného systému kraje.

¹⁹ Hasičský záchranný sbor [cit. 2012-01-27]. Dostupné z WWW: <<http://www.hzscr.cz/clanek/dokumentace-izs-587832.aspx>>.

Při zpracování dokumentace IZS je brán ohled na to, zda obsahuje zvláštní nebo utajované skutečnosti. V takovém případě se dokumentace dělí na samostatné části, oddíly nebo kapitoly tak, aby byla zajištěna ochrana příslušné části se zvláštní skutečností nebo utajovanou informací.

6 Komunikace v IZS²⁰

6.1 Druhy a prostředky krizové komunikace využívané pro účely IZS

6.1.1 Integrovaná telekomunikační síť ministerstva vnitra

Zákon o IZS ukládá umožnit státním orgánům, samosprávným orgánům a složkám přístup do účelové telekomunikační sítě Ministerstva vnitra, pokud to vyžaduje potřeba krizové komunikace, nebo příprava na mimořádnou událost.

Od roku 2001 probíhá připojování pracovišť HZS na telekomunikační síť Ministerstva vnitra prostřednictvím technologií Vanguard k zabezpečení hlasových a datových komunikací. Technologie mimo jiné usnadňuje vzájemné propojení operačních a informačních středisek (OPIS) IZS a hromadné digitální rádiové sítě PEGAS.

6.1.2 Rádiové spojení, digitální rádiová síť PEGAS

Jedná se o společnou celoplošnou síť digitální rádiové sítě pro složky IZS, která nahradila dříve používané vysílačky různých výrobců, které byly mnohdy technicky vyhovující, nebyly však vzájemně kompatibilní.

Rádiová síť PEGAS již v roce 2003 z technického infrastrukturního hlediska pokrývala 95 % území našeho státu. V roce 2004 byla koncová zařízení plně distribuována v Policii ČR, která tuto síť využívá pro bezpečnostní účely v oblasti hlasových služeb a začala využívat datové přenosy umožňující vstup do databází. Pro potřeby komunikace složek IZS byly vyčleněny otevřené kanály s celoregionálním pokrytím, přičemž dosah lze v běžné činnosti zmenšit nebo v případě rozsáhlých živelních pohrom zvětšit. Koncem roku 2004 se koncová zařízení stala součástí vybavení HZS s předpokladem zahájení úplného provozu v roce 2006. Pravidla využívání sítě PEGAS základními složkami IZS jsou stanoveny interními předpisy jednotlivých složek.

²⁰ HANUŠKA, Z., K. SKALSKÁ a M. DUBSKÝ. *Integrovaný záchranný systém a požární ochrana. Modul I.* Praha: MV – generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2010. 53 s. ISBN 978-80-86640-59-4

6.1.3 Mobilní telefony pro krizové řízení

Stát se z praktických důvodů rozhodl upustit od dříve používané technologie oddělených telefonních ústředěn, které zajišťovaly přednostní spojení orgánů státní správy v době krizových stavů a nahradit je spojením na bázi mobilních telefonů s krizovým číslem. Výhoda krizových telefonních čísel spočívá v přednostním spojení uživatele krizového čísla v případě mimořádných událostí proti jiným účastníkům. O přednostní spojení mezi krizovými čísly žádá operátora zpravidla Generální ředitelství HZS na žádost HZS kraje, obce nebo kraje.

6.2 Technická centra tísňového volání

6.2.1 Jednotné evropské číslo tísňového volání 112

Zavedení jednotného evropského čísla tísňového volání na bezplatnou linku 112 bylo jedním ze závazků souvisejících se vstupem České republiky do Evropské unie. V České republice byla přijata varianta, kdy se zavedla linka 112 a zároveň byly zachovány tradiční linky tísňového volání (150, 155, 158).

6.2.2 Technologie, provedení a možnosti technických center tísňového volání (TCTV)

Na základě usnesení vlády č. 391/2000 ve znění usnesení vlády č. 350/2002 byla vybudována při všech OPIS IZS krajů TCTV 112 určených pro příjem a odbavování jednotného evropského čísla tísňového volání 112 ve prospěch především zahraničních návštěvníků České republiky. Nová technologie umožňuje přijímat a odbavovat tísňové hovory 112 a také příjem tísňového čísla 150. Příjem tísňových hovorů je zabezpečen v češtině, němčině a angličtině a je k dispozici datový přenos identifikovaných údajů (o čísle volajícího, adrese telefonní stanice a jejím majiteli, poloze mobilního telefonu a dalších informací vytěžených operátorem při příjmu volání) na cílové operační středisko základní složky IZS podle druhu oznamované mimořádné události. Datové přenosy o mimořádné události z TCTV 112 zatím využívá HZS ČR a Policie ČR. Zdravotnická záchranná služba, mimo výjimek (např. Zlín a Jihlava), zatím datové přenosy nevyužívá. TCTV 112 jsou vzájemně zálohovaná, což zaručuje, že se člověk v tísni vždy dovolá, i když je některé z TCTV 112 plně vytíženo nebo je v poruše.

7 Součinnost složek IZS

Základním posláním integrovaného záchranného systému je efektivní provádění záchranných a likvidačních prací při všech mimořádných událostech. Tyto práce jsou prováděny dvěma nebo více složkami IZS. Jedná se o koordinovaný postup složek IZS při přípravě na mimořádné události a při provádění záchranných a likvidačních prací. Koordinací postupu složek IZS při společném zásahu se rozumí koordinace záchranných a likvidačních prací včetně řízení jejich součinnosti dle zákona o integrovaném záchranném systému²¹. V případě, že mimořádná událost vyvolá krizovou situaci a vyhlášení krizového stavu, je integrovaný záchranný systém plně podřízen orgánům krizového řízení dle krizového zákona. Orgány krizového řízení využívají integrovaný záchranný systém jako koordinační orgán své činnosti. Zákon o integrovaném záchranném systému dále vymezuje postavení Ministerstva vnitra jako ústředního orgánu, který organizuje integrovaný záchranný systém. Úkoly Ministerstva vnitra v integrovaném záchranném systému spočívají mimo jiné v koordinaci řešení mimořádné události nebo krizové situace.

Činnost integrovaného záchranného systému a jeho složek je řízena krizovým managementem a obecně můžeme říci, že probíhá v několika fázích, které můžeme vymezit takto:

- příprava na mimořádnou událost – přípravná fáze,
- provádění záchranných a likvidačních prací – realizační fáze,
- obnovovací (asanační) práce.

7.1 Koordinace složek IZS

Koordinace složek IZS při společném zásahu je upravena v § 1 - § 11 vyhlášky Ministerstva vnitra č. 328/2001 Sb., o některých podrobnostech zabezpečení integrovaného záchranného systému, ve znění vyhlášky č. 429/2003 Sb. a rozumí se jí koordinace záchranných a likvidačních prací včetně řízení jejich součinnosti. Jsou rozlišovány tři úrovně koordinace:

²¹ § 1 vyhláška Ministerstva vnitra č. 328/2001 Sb., o některých podrobnostech zabezpečení integrovaného záchranného systému, ve znění vyhlášky č. 429/2003 Sb.

1. Na **strategické úrovni** – hejtmanem kraje, primátorem hlavního města Prahy, starostou obce s rozšířenou působností nebo Ministerstvem vnitra a ostatními správními úřady v případech uvedených v zákoně o IZS.
2. Na **taktické úrovni** – velitelem zásahu v místě nasazení složek IZS a v prostoru předpokládaných účinků mimořádné události.
3. Na **operační úrovni** – operačními a informačními středisky (OPIS).

Koordinace složek IZS spočívá ve vyhodnocení druhu a rozsahu mimořádné události a jí vyvolaného ohrožení za současného využití výsledků organizovaného průzkumu, uzavření místa zásahu a omezení vstupu osob, jejichž přítomnost zde není zapotřebí, záchraně bezprostředně ohrožených osob, zvířat nebo majetku, popřípadě jejich evakuace a poskytnutí neodkladné zdravotní péče zraněným osobám.

Koordinace na strategické úrovni – tato úroveň představuje přímé zapojení starosty obce s rozšířenou působností, hejtmana kraje, nebo Ministerstva vnitra do koordinace záchranných a likvidačních prací. Tato situace nastává, pokud velitel zásahu o jejich zapojení do koordinace požádá a v případě hejtmana kraje a Ministerstva vnitra také tehdy, pokud je mimořádná událost ohodnocena nejvyšším stupněm poplachu dle poplachového plánu IZS. Koordinace složek na strategické úrovni se provádí zejména za účelem zapojení sil a prostředků a využití oprávnění v působnosti Ministerstva vnitra, ostatních ministerstev, jiných správních úřadů a hejtmanů dle potřeb, které vyžadují záchranné a likvidační práce a ochrana obyvatelstva podle územně příslušného poplachového plánu, v souladu s vnějšími havarijními plány. Tato součinnost je definována v § 7 - § 10 vyhlášky Ministerstva vnitra č. 328/2001 Sb., o některých podrobnostech zabezpečení IZS, ve znění vyhlášky č. 429/2003 Sb.

Koordinace na taktické úrovni – koordinaci složek IZS při společném zásahu v místě mimořádné události provádí velitel zásahu sám, nebo prostřednictvím jím zřízených výkonných orgánů, kterými jsou štáb velitele zásahu, velitelé sektorů a velitelé úseků. Velitel zásahu také organizuje záchranné a likvidační práce s ohledem na zásady koordinace složek a po konzultaci s vedoucími jednotlivých složek stanoví celkový postup provedení záchranných a likvidačních prací. Při tomto vychází z typové činnosti složek při společném zásahu. Velitel zásahu dále také organizuje spojení mezi místem zásahu a územně příslušným operačním a informačním střediskem. Velitelem zásahu na místě mimořádné události je zpravidla hasič (velitel jednotky požární ochrany) pokud zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému, ve znění

pozdějších předpisů nestanoví něco jiného. Osoba velitele zásahu je také v daných případech stanovena typovou činností.

Koordinace na operační úrovni – operační a informační středisko IZS na žádost velitele zásahu povolává k zásahu ostatní složky zařazené do IZS, popřípadě ve spolupráci s operačními středisky Policie České republiky a ZZS povolává síly a prostředky těchto dvou složek. Operační a informační středisko má koordinační roli. Pokud je to třeba, požaduje uveřejnění informací ve sdělovacích prostředcích, ovládá systémy varování a vyrozumění obyvatelstva. Dále je „spojovacím uzlem“ mezi místem zásahu a třetí úrovní IZS, což je koordinace na strategické úrovni. Operačními a informačními středisky IZS jsou Operační a informační střediska Hasičského záchranného sboru České republiky.

7.1.1 Koordinace složek IZS na strategické úrovni

Koordinace složek na strategické úrovni se provádí za účelem zapojení sil a prostředků v působnosti ministerstva vnitra, ostatních ministerstev, jiných správních úřadů, hejtmánů a starostů obcí s rozšířenou působností v souladu s potřebami záchranných a likvidačních prací, stanovení priorit záchranných a likvidačních prací při rozsáhlých mimořádných událostech, zejména mezi různými místy zásahu. Dále pak za účelem zabezpečení materiálních a finančních podmínek a zajištění návaznosti záchranných a likvidačních prací s opatřeními pro krizové stavy²².

Koordinace ministerstvem vnitra

Ministerstvo provádí ústřední koordinaci záchranných a likvidačních prací prostřednictvím Generálního ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky (dále jen generální ředitelství HZS) povoláváním a nasazováním sil a prostředků a koordinací pomoci poskytované postiženému území z jiných krajů, ostatních ministerstev, jiných ústředních správních úřadů a ze zahraničí.

Při ústřední koordinaci záchranných a likvidačních prací generální ředitelství HZS:

- zabezpečuje opatření ve prospěch záchranných a likvidačních prací z úrovně ministerstva vnitra, ostatních ministerstev a jiných ústředních správních úřadů,

²² § 7 vyhlášky Ministerstva vnitra č. 328/2001 Sb., o některých podrobnostech zabezpečení integrovaného záchranného systému, ve znění vyhlášky č. 429/2003 Sb.

- analyzuje a hodnotí situaci v postiženém území s využitím podkladů poskytovaných ostatními správními úřady a zpracovává návrhy a opatření,
- eviduje a sleduje účinnost nasazení sil a prostředků,
- organizuje ochranu obyvatelstva postiženého území,
- dokumentuje činnost a postup při provádění záchranných a likvidačních prací,
- zpracovává informace pro sdělovací prostředky,
- organizuje spojení ministerstva vnitra s postiženým územím,
- udržuje a koordinuje spojení s příslušnými krizovými štáby krajů a obcí prostřednictvím operačních a informačních středisek²³.

Koordinace hejtmanem

Hejtman koordinuje záchranné a likvidační práce na úrovni kraje. Při tomto vychází z havarijních plánů a spolupracuje s hasičským záchranným sborem kraje.

Krizový štáb kraje na krajské úrovni plní úkoly dle pokynů hejtmana, přičemž stálá pracovní skupina krizového štábu kraje využívá pracoviště zřízeného u HZS kraje. Také udržuje prostřednictvím operačních a informačních středisek spojení s příslušnými krizovými štáby sousedních krajů, krizovými štáby obcí s rozšířenou působností v kraji a s generálním ředitelstvím HZS²⁴.

Koordinace starostou obce s rozšířenou působností

Starosta obce s rozšířenou působností koordinuje záchranné a likvidační práce na úrovni obce a vychází při tom z havarijního plánu kraje nebo vnějších havarijních plánů. Při tomto spolupracuje s hasičským záchranným sborem kraje.

Krizový štáb obce s rozšířenou působností ve správním obvodu obce s rozšířenou působností plní úkoly dle pokynů starosty obce s rozšířenou působností. Také udržuje prostřednictvím operačních a informačních středisek spojení s místem nebo místy zásahu, příslušným krizovým štábem kraje, krizovými štáby sousedních obcí s rozšířenou působností zasažených mimořádnou událostí a s generálním ředitelstvím HZS

Krizový štáb kraje nebo krizový štáb obce s rozšířenou působností svolává jeho zřizovatel zejména při krizových stavech nebo při vyhlášení zvláštního stupně poplachu

²³ § 8 vyhlášky Ministerstva vnitra č. 328/2001 Sb., o některých podrobnostech zabezpečení integrovaného záchranného systému, ve znění vyhlášky č. 429/2003 Sb.

²⁴ § 9 vyhlášky Ministerstva vnitra č. 328/2001 Sb., o některých podrobnostech zabezpečení integrovaného záchranného systému, ve znění vyhlášky č. 429/2003 Sb.

územně příslušného poplachového plánu. Podnět ke svolání krizového štábu může dát také řídicí důstojník HZS kraje, který může současně svolat stálou pracovní skupinu krizového štábu. O jejím svolání neprodleně informuje zřizovatele krizového štábu a řídí činnost stálé pracovní skupiny krizového štábu do jeho rozhodnutí²⁵.

7.1.2 Koordinace složek IZS na taktické úrovni

Velitel zásahu, koordinace velitelem na místě zásahu

Velitel zásahu řídí provádění záchranných a likvidačních prací na místě zásahu a koordinuje zde činnost složek IZS. Velitelé nebo vedoucí pracovníci dalších složek IZS působících na místě zásahu mají nedotčenou velitelskou pravomoc (respektive pravomoc nadřízeného) vůči členům své složky. Skutečnost, že jsou koordinováni znamená, že přijímají úkoly, definují potřeby součinnosti pro jejich splnění a obousměrně si vyměňují potřebné informace s velitelem zásahu. Pokud je zřízen štáb velitele zásahu, velitelé nebo vedoucí dalších složek zasahujících na místě zásahu jsou do něj začleněni. Činnost velitele zásahu je upravena v § 3 vyhlášky Ministerstva vnitra č. 328/2001 Sb., o některých podrobnostech zabezpečení IZS, ve znění vyhlášky č. 429/2003 Sb.

Podle počtu velených jednotek z dalších složek integrovaného záchranného systému nebo dle složitosti zásahu provádí velitel zásahu na místě mimořádné události mimo jiné následující opatření:

- organizuje záchranné a likvidační práce s ohledem na zásady koordinace složek IZS a po konzultaci s vedoucími těchto složek stanoví celkový postup provedení záchranných a likvidačních prací,
- zajišťuje součinnost mezi vedoucími jednotlivých složek,
- organizuje členění místa zásahu,
- stanovuje v místě zásahu svého nástupce pro případ předání funkce velitele zásahu,
- organizuje spojení mezi místem zásahu a územně příslušným operačním a informačním střediskem při předávání informací,
- vyhláší nebo upřesňuje odpovídající stupeň poplachu územně příslušného poplachového plánu integrovaného záchranného systému pro konkrétní místo zásahu,

²⁵ § 10 vyhlášky Ministerstva vnitra č. 328/2001 Sb., o některých podrobnostech zabezpečení integrovaného záchranného systému, ve znění vyhlášky č. 429/2003 Sb.

- povolává potřebné množství sil a prostředků složek IZS na místo zásahu prostřednictvím územně příslušného operačního a informačního střediska,
- organizuje součinnost složek IZS s ostatními právníckými a fyzickými osobami poskytujícími pomoc na místě zásahu.

V případě, že velitel zásahu nemůže z nějakého důvodu nadále vykonávat svou funkci a plnit si své povinnosti na místě zásahu, stává se velitelem zásahu jeho nástupce, kterého určil, nebo jiný vedoucí složky, která provádí v místě zásahu převažující činnost²⁶.

Součinnost mezi vedoucími složek na místě zásahu

Součinnost mezi vedoucími složek je zajišťována prostřednictvím velitele zásahu, velitele sektoru nebo velitele úseku, štábu velitele zásahu nebo spojení.

Vedoucí složky:

- ohlašuje veliteli zásahu svoji přítomnost, množství sil a prostředků ihned, jakmile se dostaví na místo zásahu,
- podřizuje se příkazům velitele zásahu, případně velení velitele úseku nebo velitele sektoru, podává mu informace o plnění úkolů a o situaci v místě svého nasazení, v případě bezprostředního ohrožení života je oprávněn změnit rozhodnutí nadřízených,
- předává řízení složky po dobu nepřítomnosti nástupci,
- oznamuje nadřízenému vznik situace, kdy hrozí bezprostřední ohrožení zdraví a života pracovníků složek a činí neodkladná opatření k ochraně jejich životů a zdraví,
- předává veliteli zásahu potřebné podklady pro zpracování zprávy o zásahu.

Velitel zásahu, náčelník a členové štábu velitele zásahu jsou označeni podle zvláštního právního předpisu. Jejich označení zajišťuje hasičský záchranný sbor. Vedoucí složky je v místě zásahu označen reflexní vestou nebo rukávovou páskou. Tato označení vyjadřují mimo jiné také jeho příslušnost ke složce a každá složka si je zajišťuje sama²⁷.

²⁶ § 3 vyhlášky Ministerstva vnitra č. 328/2001 Sb., o některých podrobnostech zabezpečení integrovaného záchranného systému, ve znění vyhlášky č. 429/2003 Sb.

²⁷ § 4 vyhlášky Ministerstva vnitra č. 328/2001 Sb., o některých podrobnostech zabezpečení integrovaného záchranného systému, ve znění vyhlášky č. 429/2003 Sb.

Organizace a členění místa zásahu

Za místo zásahu je považován prostor, kde jsou nasazeny zasahující složky IZS a zároveň prostor, kde se svými účinky projevuje mimořádná událost, nebo kde se předpokládají projevy mimořádné události. Organizaci na místě zásahu stanoví velitel zásahu, který je zodpovědný i za záchranné a likvidační práce.

Místo zásahu je členěno podle rozsahu mimořádné události – dle účelu, ale v případě potřeby může být dále členěno také na sektory (plošné) a úseky (dle problematiky). Dá se říci, že se rozděluje zejména dle situace z hlediska přijaté taktiky a dle způsobu řízení zásahu. Jeho organizace spočívá vždy ve vymezení charakteristických stanovišť a prostor, které podporují taktiku zasahujících a řízení zásahu. Uvedeným způsobem může být vytyčen nástupní prostor, prostor pro odpočinek jednotek, týlový prostor, úložiště zraněných, heliport pro přistávání záchranných vrtulníků, atd. Nelze v žádném případě říci, že je členění místa zásahu zbytečné, neboť základním předpokladem úspěchu většiny velkých zásahů je vždy zvládnutí organizovanosti v činnosti záchranářů. Dle vzniklé situace jsou pak například vymezeny následující prostory:

- **prostor předpokládaného šíření mimořádné události**, tzv. zóna ohrožení - prostor předpokládaného šíření mimořádné události s důsledky pro obyvatele nebo objekty (dle druhu vzniklých škodlivin zasahujících i vzdálené oblasti),
- **vnější zóna** – prostor vymezený pro vedení zásahu, omezuje se zde volný pohyb osob a dopravních prostředků, prostor této zóny je vymezen hranicí vnější zóny,
- **nebezpečná zóna** – vymezený prostor bezprostředního ohrožení života a zdraví účinky mimořádné události, prostor této zóny ohraničuje hranice nebezpečné zóny, vymezuje se zpravidla při ohrožení nasazených sil a prostředků účinky nebezpečných látek nebo jiných charakteristických nebezpečí (např. pád předmětů), je to zóna, kde z hlediska ochrany životů a zdraví platí režimová opatření (např. ochranné prostředky, stanovená doba pobytu včetně řízeného vstupu a výstupu z této zóny),
- **bezpečnostní uzávěra** – místo řízeného vstupu do vnější zóny a výstupu z ní, bývá zpravidla umístěna na přístupové komunikaci tak, aby byla možnost provést odklon dopravy mimo vnější zónu,
- **kontaktní stanoviště** – místo k navázání prvotního kontaktu příjíždějících sil a prostředků s velitelem zásahu, může to být i bezpečnostní uzávěra na

přístupových komunikacích k místu zásahu, nebo může být toto stanoviště umístěno mimo vnější zónu,

- **týlový prostor** – jedná se o prostor pro provedení týlových činností (např. soustředění záložních jednotek, odpočinek, stravování, dálková doprava vody), může být i mimo místo zásahu nebo vnější zónu, přičemž místo pro odpočinek a stravování zasahujících složek IZS nemá být společné s jinými prostory a stanovišti,
- **nástupní prostor** – prostor pro soustředění sil a prostředků před jejich nasazením k záchranným a likvidačním pracím,
- **kontrolní stanoviště** – slouží ke kontrolovanému vstupu do nebezpečné zóny,
- **velitelské stanoviště a stanoviště štábu** – místo odkud je zásah řízen,
- **prostor pro poskytnutí zdravotní péče** – místo pro soustředění zraněných osob, vybrané po poradě s vedoucím lékařem,
- **prostor pro umístění a identifikaci obětí,**
- **stanoviště pro poskytování informací** o osobách postižených mimořádnou událostí a stanoviště pro informování sdělovacích prostředků²⁸.

V případech, kdy je důvodná obava, že se v místě zásahu uvolňují některé nebezpečné chemické, biologické, radiologické nebo nukleární prostředky nebo látky (tzv. CBRN²⁹), se používá ještě další způsob členění místa zásahu na takzvanou nebezpečnou zónu a vnější zónu. V nebezpečné zóně mohou pracovat jen záchranáři vybavení ochrannými prostředky a pomůckami ve stanoveném režimu. Ve vnější zóně se pak provádějí další činnosti, zejména dekontaminace osob, které přicházejí nebo jsou přineseny z nebezpečné zóny. Podle potřeby se také provádí uzávěra vnější zóny, která zabraňuje vstupu nepovolaných osob. Samotná nebezpečná zóna může být sektorem a mít svého velitele.

V průběhu zásahu musí velitel zásahu sledovat aktuální vývoj situace a v případě potřeby organizaci místa zásahu měnit tak, aby odpovídala potřebám v reálné situaci. Na základě dohody s vedoucími ostatních složek IZS nebo na základě jejich požadavku může dle potřeby také zřizovat jiné prostory a stanoviště.

Velitel zásahu musí místo zásahu také uzavřít, pokud je to třeba z důvodu zvýšení bezpečnosti zasahujících jednotek a ostatních osob přítomných na místě zásahu

²⁸ § 5 vyhlášky Ministerstva vnitra č. 328/2001 Sb., o některých podrobnostech zabezpečení integrovaného záchranného systému, ve znění vyhlášky č. 429/2003 Sb.

²⁹ Terminologický slovník pojmů z oblasti krizového řízení a plánování obrany státu, Ministerstvo vnitra České republiky, Praha 2004.

a v jeho blízkém okolí. Cílem uzavření místa zásahu je vymezení vnější zóny, vyloučení nepovolaných osob z prostoru provádění zásahu, odstranění případných překážek, zajištění řízeného vstupu a výstupu prostřednictvím bezpečnostní uzávěry, zajištění podmínek, které znemožní znehodnocení důkazního materiálu důležitého pro následné vyšetření události a v neposlední řadě k zajištění toho, aby nedocházelo k ničení a krádežím (rabování) majetku, který musel být ponechán na místě zásahu bez dozoru.

O uzavření místa zásahu rozhoduje velitel zásahu na základě získaných poznatků, charakteru události, hrozícího nebezpečí a na způsobu nasazení sil a prostředků. Pro uzavření místa zásahu je velitelem zásahu využívána především Policie České republiky, obecní policie, případně pracovníci bezpečnostních agentur nebo strážní služby, kteří smluvně zajišťují ostrahu předmětných prostor a objektů.

Pro uzavření místa zásahu jsou využívány technické prostředky s ohledem na charakter místa události, viditelnost a klimatické podmínky. Při uzavření místa zásahu je nutné počítat mimo jiné s tím, že práce spojené s uzavřením místa zásahu mohou být svým rozsahem komplikovanější a složitější, než práce spojené s vlastní likvidací mimořádné události. Uzavření místa zásahu může také zpomalit dojezd dalších povolaných sil a prostředků a také ztížit přístup povolaných osob. Je také nutné předem počítat s nedisciplinovaností osob vykázaných mimo uzavřenou oblast a s tím, že v průběhu zásahu se mohou podmínky na místě měnit. Na základě těchto skutečností může velitel zásahu přehodnotit způsob a rozsah uzavření místa zásahu.

7.1.3 Koordinace složek IZS na operační úrovni

Územně příslušné operační a informační středisko je bodem, kde se přijímají, schraňují, třídí a dále distribuují informace z místa mimořádné události. Za správnost a aktuálnost těchto informací je odpovědný velitel zásahu, který informace z místa zásahu předává. Jedná se především o zásadní informace o situaci na místě zásahu, času zahájení a ukončení záchranných likvidačních prací, nasazených silách a prostředcích složek, vyhlášeném stupni poplachu, atd.

V případě potřeby součinnosti více složek předává ostatní složka IZS informace o vzniku mimořádné události územně příslušnému operačnímu a informačnímu středisku³⁰.

³⁰ § 6 vyhlášky Ministerstva vnitra č. 328/2001 Sb., o některých podrobnostech zabezpečení integrovaného záchranného systému, ve znění vyhlášky č. 429/2003 Sb.

Zásady spolupráce operačních středisek

Operační středisko základní složky IZS přijme a vyhodnotí tísňové volání a dále postupuje dle obsahu tohoto oznámení. Pokud řešení mimořádné události náleží do jeho věcné působnosti, vyžádá si v případě potřeby spolupráci další složky prostřednictvím jejího operačního střediska. Pokud řešení mimořádné události nenáleží do jeho působnosti, předá potřebné informace operačnímu středisku základní složky, která je k řešení mimořádné události příslušná. Pokud je třeba součinnosti několika složek IZS předá informace také územně příslušnému operačnímu a informačnímu středisku, jehož prostřednictvím se vyžaduje součinnost. Operační středisko může také, pokud je to technicky možné přepojit tísňové volání přímo základní složce, která je k řešení mimořádné události příslušná věcně i místně.

Základní složky jsou ze strany operačního a informačního střediska informovány o nebezpečích vzniku mimořádné události. Pokud je to třeba pro provádění záchranných likvidačních prací informuje informační a operační středisko o vzniku mimořádné události určené osoby dotčených správních úřadů s krajskou působností nebo s působností ve správním obvodu obcí s rozšířenou působností, osoby určené obcí a právnické a fyzické osoby určené havarijním plánem kraje³¹.

Operační střediska HZS

Operační střediska HZS se dělí na operační středisko generálního ředitelství HZS a jemu podřízené operační střediska HZS kraje. Operační střediska HZS jsou zároveň operačními a informačními středisky IZS³².

Operační a informační střediska hasičského záchranného sboru kraje jsou dislokována v krajských městech a plní především tyto úkoly:

- zabezpečují obsluhu telefonní linky tísňového volání čísla 150 a v případech určených ministerstvem také obsluhují telefonní linky jednotného evropského čísla tísňového volání 112,
- dokumentují záchranné a likvidační práce, na kterých se podílí,
- spolupracují na zpracování dokumentace integrovaného záchranného systému,

³¹ § 12 vyhlášky Ministerstva vnitra č. 328/2001 Sb., o některých podrobnostech zabezpečení integrovaného záchranného systému, ve znění vyhlášky č. 429/2003 Sb.

³² § 2 odst. 4 zákona č. 238/2000 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

- udržují spojení s operačními středisky základních složek a s ostatními složkami IZS a s místy zásahu a s krizovými štáby,
- vyhláší odpovídající stupeň poplachu při prvotním povolávání a nasazování sil a prostředků složek na místo zásahu, jestliže je na tomto území více jak jedno místo zásahu, vyhláší odpovídající stupeň poplachu pro území postižené mimořádnou událostí,
- předávají informaci o vyhlášeném třetím nebo zvláštním stupni poplachu pro území postižené mimořádnou událostí organizačně vyššímu operačnímu a informačnímu středisku,
- zapojují se do mezinárodních záchranných operací a do přeshraniční spolupráce při záchranných a likvidačních pracích podle zákona³³.

Pracovníci operačního střediska při své práci a koordinaci záchranných a likvidačních prací plní úkoly tak, aby jejich učiněná rozhodnutí nebyla v rozporu s rozhodnutím příslušného funkcionáře hasičského záchranného sboru, hejtmana nebo Ministerstva vnitra.

Zdravotnická operační střediska

Operační střediska zdravotnické záchranné služby jsou převážně členěna na územní střediska (převážně v krajských městech) a oblastní střediska. Nepřetržitě a bezprostředně řídí činnost výjezdových skupin zdravotnické záchranné služby a integrují činnost všech článků přednemocniční neodkladné péče v určené spádové oblasti.

Činnost zdravotnického operačního střediska zajišťují zdravotničtí pracovníci. Zdravotnické operační středisko zabezpečuje svolání určených pracovníků při likvidaci zdravotních následků hromadných neštěstí či katastrof, udržuje spojení mezi jednotlivými složkami i dalšími subjekty, organizuje rychlý výjezd potřebných sil a prostředků, informuje oddělení nemocnic, aby zde byli připraveni přijmout větší počet postižených osob. Operační středisko zdravotnické záchranné služby vyhodnocuje informace získané od vedoucího lékaře, který je na místě záchranné akce, aby mohlo vyhlásit příslušný stupeň aktivace. Stupně aktivace jsou přizpůsobené stupni poplachu IZS, který vyhláší velitel zásahu. Dále operační středisko řídí a koordinuje práci výjezdových skupin zdravotnické záchranné služby a dalších složek podílejících se na

³³ § 13 vyhlášky Ministerstva vnitra č. 328/2001 Sb., o některých podrobnostech zabezpečení integrovaného záchranného systému, ve znění vyhlášky č. 429/2003 Sb.

zdravotnických pracích na místě mimořádné události. Informuje cílová lůžková zařízení o předpokládaném počtu postižených a převažujícím typu postižení. Oblastní zdravotní operační středisko vždy informuje příslušné územní středisko zdravotnické záchranné služby o každé mimořádné události na svém území, o které se dozví³⁴.

³⁴ Zdravotnická záchranná služba [cit. 2012-01-25]. Dostupné z WWW: <<http://www.zzs.jmk.cz/zakladni-informace-3>>.

8 Operační střediska Policie ČR

Pracoviště operačního střediska Policie ČR (dále jen operační středisko) je důležitou součástí struktury Policie ČR. Je zde soustředována většina informací, jsou prováděny jejich analýzy a na základě těchto analýz jsou denně činěna rozhodnutí k zajištění bezpečnosti a veřejného pořádku na svěřeném teritoriu. Z tohoto pohledu mají jednotlivá operační střediska zcela nezastupitelnou a klíčovou roli v procesu informování, rozhodování a řízení.

Činnost operačních středisek je usměrňována celou řadou již výše uvedených právních norem. Klíčovými právními normami, kterými se řídí činnost všech policistů, jsou kromě ústavních zákonů především Zákon č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů a Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky. Činnost policie je usměrňována také celou řadou interních předpisů. Pro potřeby operačních středisek je to především Závazný pokyn policejního prezidenta č. 109/2009, o operačních střediscích, ve znění závazného pokynu policejního prezidenta č. 125/2009 a pro potřeby plnění úkolů v rámci integrovaného záchranného systému je to především Závazný pokyn č. 27/2008, kterým se upravují úkoly Policie České republiky při přípravě a provádění záchranných likvidačních prací složkami integrovaného záchranného systému.

Na základě závazného pokynu policejního prezidenta č.109/2009, o operačních střediscích ve znění závazného pokynu policejního prezidenta č. 125/2009 v policii působí tato operační střediska:

- integrovaná operační střediska,
- operační středisko operačního odboru Policejního prezidia České republiky,
- operační střediska (odbory, skupiny) útvarů policie s celostátní působností.

Dále bude věnována pozornost především integrovaným operačním střediskům, které jsou zahrnuty do organizačních struktur jednotlivých krajských ředitelství. Tato pracoviště jsou základním článkem mezi operačními středisky, který koordinuje činnost základních útvarů, nejvíce komunikuje s veřejností, neboť právě zde je přijímáno tísňové volání linky 158, a tato pracoviště především se podílejí na společné koordinaci a spolupráci s ostatními složkami IZS. Nutno také zmínit, že integrovaná operační střediska jako jediná spolupracují se správcem jednotného evropského čísla tísňového volání 112.

8.1 Vymezení některých pojmů

Operační středisko – pracoviště zajišťující nepřetržitě jednotný a koordinovaný výkon operační činnosti a souhrn specifických činností směřujících k zabezpečení plnění úkolů policie³⁵ (dále jen operační činnost) na vymezeném území.

Integrované operační středisko – pracoviště integrované organizačně, materiálně a personálně v rámci operačního odboru krajského ředitelství policie.

Směna operačního dne – skupina pracovníků s určeným vedoucím zajišťující plnění úkolů jednotlivých pracovišť operačního střediska.

Bezpečnostní situace – aktuální stav vnitřního pořádku a bezpečnosti na vymezeném území.

Bezpečnostní opatření – opatření prováděné policií a jinými subjekty³⁶ k zajištění vnitřního pořádku a bezpečnosti.

Policejní opatření – opatření prováděné policií k zajištění vnitřního pořádku a bezpečnosti.

Policejní akce – jednorázová nebo časově omezená akce vyhlášená k provedení policejních opatření, kterou nelze zajistit běžným výkonem služby, na vymezeném území, s nasazením zpravidla většího počtu sil a prostředků policie.

Tísňová výzva – telefonický podnět fyzické osoby, jehož obsahem jsou informace odůvodňující provedení neodkladného zákroku v případech přímého ohrožení života nebo majetku a informace vztahující se k podezření ze spáchání závažné trestné činnosti, pátrání po pohřešovaných a hledaných osobách, pátrání po odcizených vozidlech, haváriím, výbuchům a živelním pohromám, dopravním nehodám, komunikačním závadám a odtaženým vozidlům³⁷.

8.2 Základní úkoly operačního střediska

Operační středisko na základě závazného pokynu policejního prezidenta č.109/2009, o operačních střediscích ve znění závazného pokynu policejního prezidenta č. 125/2009 plní především tyto základní úkoly:

³⁵ Např. § 2 a 68 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky.

³⁶ Např. § 3 zákona č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, § 16 zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon), ve znění zákona č. 320/2002 Sb.

³⁷ Závazný pokyn policejního prezidenta č.109/2009, o operačních střediscích, ve znění závazného pokynu policejního prezidenta č. 125/2009, čl. 2, str. 1-2.

- poskytuje potřebný servis příslušníkům policie (dále jen policista) ve výkonu služby v souvislosti s plněním jejich služebních úkolů spočívající zejména v koordinaci a řízení sil a prostředků při policejních akcích, policejních a bezpečnostních opatřeních, v zajištění spolupráce s dalšími útvary policie a dalšími subjekty³⁸,
- opatřuje a soustřeďuje potřebné informace o událostech pro rozhodování vedoucích policistů a o opatřeních přijatých k řešení bezpečnostní situace, informace vyhodnocuje, upřesňuje a předává je příslušným vedoucím policistům s informacemi o dosud provedených opatřeních s návrhem dalšího řešení události,
- plní úkoly hlásné služby, zejména pak zajišťuje informace formou předběžných hlášení³⁹,
- vede přehled o policejních silách a prostředcích, které má k dispozici na operační den,
- k plnění svých úkolů využívá integrovaný komunikační a řídicí systém Dispečer – Maják 158 (dále jen systém Maják 158),⁴⁰
- zajišťuje výdej dat z evidencí⁴¹ v případech, kdy je nelze získat prostřednictvím dozorcí služby nebo lustračního pracoviště nebo v případě technických problémů či jiných objektivních potíží,
- spolupodílí se na dopravním zpravodajství⁴²,
- zabezpečuje sledování kamerového systému, technického zařízení zajišťujícího plnění úkolů podle právního předpisu⁴³, obrazové informace vyhodnocuje a záznamy archivuje,
- zajišťuje pomocí spojovací, záznamové a výpočetní techniky přenos neutajovaných informací a nepřetržité spojení s ostatními útvary policie s využitím faxového provozu, sítě Internet, elektronické pošty v síti Intranet a Internet,

³⁸ § 14 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky.

³⁹ Závazný pokyn policejního prezidenta č. 136/2006, čl. 4 písm. a) bod 1

⁴⁰ Závazný pokyn policejního prezidenta č. 19/2005, kterým se upravuje provozování integračního komunikačního a řídicího systému, „DISPEČER-MAJÁK 158“.

⁴¹ Závazný pokyn policejního prezidenta č. 138/2007, o programu „Dotazy do informačních systémů“, ve znění závazného pokynu č. 172/2007.

Závazný pokyn policejního prezidenta č. 22/2009, o výdeji údajů z informačních systémů s využitím telefonického spojení.

⁴² Závazný pokyn policejního prezidenta č. 163/2007, o poskytování dopravních informací, ve znění závazného pokynu policejního prezidenta č. 61/2008.

⁴³ § 62 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky.

- zajišťuje nepřetržitou obsluhu informačních a komunikačních systémů nakládajících s utajovanými informacemi,
- obsluhuje digitální radiové síť Pegas – Matra v rámci své působnosti a opatření při vyslání signálu nouze terminálem systému, přebírá informace o jeho poruše, ztrátě terminálu a žádosti o změnu provozního uspořádání, o těchto stavech neprodleně vyrozumívá určená pracoviště nebo pracovníky zajišťující provozuschopnost nainstalované techniky.

Integrované operační středisko pak kromě uvedených úkolů, které jsou svěřeny všem operačním střediskům, plní na základě výše uvedeného závazného pokynu tyto další úkoly:

- podílí se na zabezpečování součinnosti s ostatními útvary policie, bezpečnostními sbory, ozbrojenými silami a složkami integrovaného záchranného systému,
- organizuje, zabezpečuje a samostatně řídí, v případech nebezpečí z prodlení nebo hrozí-li závažné následky, činí nezbytná opatření, zejména podle typových plánů a projektů, o těchto opatřeních neprodleně informuje příslušné vedoucí policisty,
- organizuje a operativně řídí v případě nepřítomnosti nebo nedosažitelnosti příslušných vedoucích policistů bezpečnostní opatření k řešení bezpečnostní situace, o přijatých opatřeních neprodleně informuje příslušné vedoucí policisty,
- organizuje a koordinuje neodkladná opatření související s pátráním⁴⁴, zajišťuje předání pátracích relací na útvary policie,
- organizuje a operativně řídí v rámci své působnosti nebo na základě rozhodnutí příslušných vedoucích policistů v souladu s mezinárodními smlouvami opatření v příhraničních oblastech České republiky, zejména pak přeshraniční pronásledování⁴⁵,
- zabezpečuje na základě rozhodnutí příslušného vedoucího policisty realizaci policejních akcí, policejních a bezpečnostních opatření, zejména pak zabezpečuje:
 - vyhlášení policejních akcí, policejních a bezpečnostních opatření a uzávěr,
 - vyhlášení dosažitelnosti a pohotovosti k policejním akcím, policejním a bezpečnostním opatřením, svolávání krizových štábů,

⁴⁴ Závazný pokyn policejního prezidenta č. 28/2009, o pátrání.

⁴⁵ Závazný pokyn policejního prezidenta č. 181/2007, o přeshraničním pronásledování.

- zphotovění a nasazování jednotek k plnění služebních úkolů pod jednotným velením,
 - poskytování posil jiným útvarům policie a ostatním mimoresortním orgánům a organizacím,
 - zajišťování sil a prostředků policie v reakci na vyhlášené stupně poplachu integrovaného záchranného systému a při mimořádných událostech⁴⁶ podle dokumentace⁴⁷ integrovaného záchranného systému, zejména souboru typových činností⁴⁸,
- spravuje národní číslo tísňového volání 158 (dále jen linka 158) na vlastním území a spolupracuje se správcem jednotného evropského čísla tísňového volání 112,
 - přijímá tísňové výzvy na linku 158 a na jejich základě činí neodkladná a účinná opatření za využití systému Maják 158,
 - opatřuje a soustřeďuje v potřebném rozsahu informace o událostech pro rozhodování vedoucích policistů a o opatřeních přijatých k řešení bezpečnostní situace, zajišťuje plynulé přebírání informací zejména od útvarů policie a jejich organizačních článků, ostatních bezpečnostních sborů, ozbrojených sil, složek integrovaného záchranného systému, právnických a fyzických osob⁴⁹,
 - hodnotí soustředěné informace, zajišťuje jejich upřesnění či doplnění a předává je příslušným vedoucím policistům současně s informacemi o doposud provedených opatřeních nebo návrhem na řešení nastalé události,
 - vysílá výjezdové skupiny na místa trestných činů a jiných událostí⁵⁰,
 - plní stanovené úkoly při realizaci opatření krizových stavů⁵¹, využívá plán akceschopnosti zpracovaný a aktualizovaný krizovým pracovištěm krajského ředitelství policie,

⁴⁶ Závazný pokyn policejního prezidenta č. 136/2006, kterým se upravuje postup při hlášení událostí a provozování informačního systému „UDÁLOST“, čl. 2 písm. d) bod 3.

⁴⁷ § 14 odst. 1 vyhlášky Ministerstva vnitra č. 328/2001 Sb., o některých podrobnostech zabezpečení integrovaného záchranného systému, ve znění vyhlášky č. 429/2003 Sb.

⁴⁸ Závazný pokyn policejního prezidenta č. 27/2008, kterým se upravují úkoly Policie České republiky při přípravě a provádění záchranných a likvidačních prací složkami integrovaného záchranného systému, čl. 4 odst. 1 písm. b).

⁴⁹ Např. § 14 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky.

⁵⁰ Závazný pokyn policejního prezidenta č. 30/2009, o plnění úkolů v trestním řízení.

⁵¹ Závazný pokyn policejního prezidenta č. 136/2006, kterým se upravuje postup při hlášení událostí a provozování informačního systému „UDÁLOST“, čl. 2 písm. d) bod 2.

- zabezpečuje a provádí ve stanoveném rozsahu výkon vnitřní kontroly a metodického vedení na úseku činnosti operačních středisek na dozorčích službách, spolupodílí se na jejich odborné přípravě.

Integrované operační středisko je v souvislosti s plněním svých úkolů oprávněno vyžadovat účinnou spolupráci a plnění dílčích úkolů od dalších organizačních článků krajských ředitelství policie a také od příslušných pracovníků ředitelství Služby cizinecké policie.

8.3 Organizace a systém výkonu služby na operačním středisku

Organizace a systém výkonu služby operačního střediska se řídí závazným pokynem policejního prezidenta č. 109/2009, o operačních střediscích ve znění závazného pokynu policejního prezidenta č. 125/2009. Podrobněji je tato problematika rozebrána v příloze č. 1 tohoto závazného pokynu. Na jednotlivých operačních střediscích je pak výkon služby upraven také pokynem vedoucího, který má především zajistit jednotný výkon a postup jednotlivých policistů v rámci daného operačního střediska.

Na základě uvedených pokynů je výkon služby na všech typech operačních středisek prováděn v nepřetržitém režimu služby. Výkon služby je zpravidla vykonáván v 12 hodinových směnách. Výkon služby, až na výjimky které stanoví služební funkcionář, nesmí přesáhnout 24 hodin. Policisté jsou na operačním středisku zpravidla ustrojeni do uniforem v souladu s interními akty řízení⁵².

Nová směna nastupuje do služby před začátkem nového operačního dne, kdy předání služby organizují vedoucí nové a staré směny. Přitom zejména:

- seznámí pracovníky nové směny operačního dne s celkovou bezpečnostní situací, sledovanými případy, rozpracovanými policejními akcemi, atd., sdělí také jaká opatření a rozhodnutí již byla přijata a provedena,
- zajistí předání konkrétních úkolů, které je nutno dále zajišťovat,
- zajistí předání technického a materiálního vybavení a písemné dokumentace pracovišť,
- informují novou směnu operačního dne o závadách na technickém vybavení operačního střediska a provedených opatřeních k odstranění závad, nová směna

⁵² Závazný pokyn policejního prezidenta č. 130/2008, o poskytování naturálních náležitostí příslušníkům policie České republiky (výstrojný předpis), ve znění pozdějších předpisů. Závazný pokyn policejního prezidenta č. 212/2008, o služebních stejnokrojích Policie České republiky (stejnokrojový předpis), ve znění závazného pokynu č. 90/2008.

operačního dne zkontroluje provozuschopnost nainstalované telekomunikační a záznamové techniky,

- provedou uzávěrku dokumentů vedených v souvislosti s výkonem služby a do pracovní knihy zapíší datum a čas předání a převzetí služby a zjištěné nedostatky⁵³.

Organizace a výkon jednotlivých činností na integrovaném operačním středisku se vztahuje na komisaře, vrchní inspektory a operátory informačních a komunikačních technologií a provádí se v souladu se schválenou výstavbou integrovaných operačních středisek⁵⁴.

Ve směně operačního dne integrovaného operačního střediska působí především tyto pracovníci, kteří se podílejí na přímém výkonu služby:

- **vedoucí směny**, zpravidla zařazen ve funkci komisaře, který je nadřízen ostatním pracovníkům a jako takový mimo jiné koordinuje a řídí činnosti v rámci krajského ředitelství policie a má také kontrolní funkci nad podřízenými pracovníky,
- **policista pro řízení územních odborů a dozorčích služeb**, zpravidla zařazen ve funkci komisaře, který především koordinuje činnosti v rámci příslušných územních odborů a dozorčích služeb,
- **policista příjmu linky 158**, zpravidla zařazen ve funkci vrchního inspektora, který přijímá tísňové výzvy na linku 158 za využití systému Maják 158,
- **pracovník lustračního pracoviště**, zpravidla civilní zaměstnanec, který vydává data z evidencí za pomoci prostředků spojení.

Na činnostech souvisejících s činnostmi, koordinací a komunikací složek v rámci policie, a také v rámci integrovaného záchranného systému se podílejí především vedoucí směn v rámci celého krajského ředitelství a policisté zařazení pro řízení územních odborů a dozorčích služeb v rámci jednotlivých územních odborů.

8.3.1 Vedoucí směny integrovaného operačního střediska

Vedoucí směny integrovaného operačního střediska plní úkoly, které vyplývají z jeho služebního zařazení a byly mu svěřeny na základě platných právních norem

⁵³ Závazný pokyn policejního prezidenta č.109/2009, o operačních střediscích ve znění závazného pokynu policejního prezidenta č. 125/2009, čl. 10.

⁵⁴ Koncepce výstavby operačních středisek Policie České republiky v letech 2003 až 2006, č.j. PPR-1848/OPER-2003.

a interních předpisů, především závazným pokynem policejního prezidenta č. 109/2009, o operačních střediscích ve znění závazného pokynu policejního prezidenta č. 125/2009.

Vedoucí směny plní na základě uvedeného závazného pokynu především tyto úkoly:

- koordinuje operační činnosti prováděné v rámci krajského ředitelství policie při dohledu nad veřejným pořádkem a bezpečností, dopravou a opatřeními v příhraničních oblastech v souladu s mezinárodními smlouvami,
- koordinuje a usměrňuje opatření přijatá ke zvládnutí mimořádných událostí⁵⁵,
- koordinuje nebo řídí přípravu a opatření⁵⁶ přijatá ke zvládnutí mimořádné události⁵⁷ podle příkazů velitele zásahu⁵⁸, pokynů operačních a informačních středisek integrovaného záchranného systému⁵⁹, příslušného vedoucího policisty nebo zpracovatele dokumentace⁶⁰,
- koordinuje nebo řídí přípravu a opatření⁶¹ přijatá ke zvládnutí krizového stavu podle pokynů příslušného orgánu krizového řízení⁶², příslušného vedoucího policisty nebo zpracované dokumentace⁶³,
- odpovídá za vyhledávání a koordinaci policejních akcí a uzávěr v případech nebezpečí z prodlení a zajišťuje realizace plánovaných opatření v případě vyhlášení policejních akcí,
- samostatně provádí metodický odborný dohled a náročné kontroly v oblasti činnosti operačních středisek na dozorcích službách,
- odpovídá za přesné a včasné plnění úkolů hlásné služby,

⁵⁵ Závazný pokyn policejního prezidenta č. 136/2006, kterým se upravuje postup při hlášení událostí a provozování informačního systému „UDÁLOST“, čl. 2 písm. d) bod 3.

⁵⁶ Např. zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, vyhláška č. 328/2001 Sb., o některých podrobnostech zabezpečení integrovaného záchranného systému, ve znění vyhlášky č. 429/2003 Sb., § 20 odst. 1 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky.

⁵⁷ § 2 písm. b) zákona č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

⁵⁸ Např. § 19 zákona č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů a čl. 4 závazného pokynu policejního prezidenta č. 27/2008, kterým se upravují úkoly Policie České republiky při přípravě a provádění záchranných a likvidačních prací složkami integrovaného záchranného systému.

⁵⁹ § 5 zákona č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

⁶⁰ § 14 vyhlášky Ministerstva vnitra č. 328/2001 Sb., o některých podrobnostech zabezpečení integrovaného záchranného systému, ve znění vyhlášky č. 429/2003 Sb.

⁶¹ Např. nařízení Ministerstva vnitra č. 13/2004, k zajištění plnění úkolů za stavu nebezpečí, nouzového stavu, stavu ohrožení státu a válečného stavu a připravenosti na jejich řešení, čl. 2 a 6.

⁶² Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon), ve znění pozdějších předpisů, hlava II.

⁶³ Např. § 15 nařízení vlády České republiky č. 462/2000 Sb., k provedení § 27 odst. 8 a § 28 odst. 5 zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon), ve znění pozdějších předpisů.

- soustřeďuje informace potřebné k poskytování objektivních údajů pro rozhodování příslušných vedoucích policistů o opatřeních k řešení bezpečnostní situace a zajišťuje bezodkladné informování,
- řídí a koordinuje činnosti pracovníků ve směně operačního dne, odpovídá za dodržování jejich služební kázně,
- zastupuje vedoucího operačního střediska krajského ředitelství policie nebo jeho zástupce v době jejich nepřítomnosti na pracovišti⁶⁴.

Velitel směny integrovaného operačního střediska je zařazen ve funkci komisaře a toto funkční zařazení odpovídá hodnostnímu označení nadporučka. Mezi policisty se hovoří o krajském operačním důstojníkovi, tento název však není ustanoven žádnou normou ani předpisem.

8.3.2 Policista pro řízení územních odborů a dozorčích služeb

Policista pro řízení územních odborů a dozorčích služeb je podřízen veliteli směny a na základě svého funkčního zařazení plní především tyto úkoly:

- koordinuje operační činnosti v rámci příslušných územních odborů a dozorčích služeb při dohledu nad veřejným pořádkem a bezpečností, dopravou a opatřeními v příhraničních oblastech v souladu s mezinárodními smlouvami,
- koordinuje a usměrňuje opatření přijatá ke zvládnutí mimořádných opatření,
- odpovídá za přesné a včasné plnění úkolů hlásné služby,
- vyhledává a koordinuje policejní akce a uzávěry v případech nebezpečí z prodlení a odpovídá za obsahovou správnost vydávaných informací, zajišťuje realizace plánovaných opatření v případě vyhlášení policejních akcí,
- provádí neodkladná opatření související s pátráním,
- vede denní přehled o policejních silách a prostředcích,
- organizuje prvotní opatření na místě události,
- vede denní přehled sil příslušných územních odborů k zajištění akceschopnosti⁶⁵ a zabezpečuje předávání těchto informací,
- zajišťuje metodickou pomoc pro organizační články na příslušném územním odboru⁶⁶.

⁶⁴ Závazný pokyn policejního prezidenta č. 109/2009, o operačních střediscích ve znění závazného pokynu policejního prezidenta č. 125/2009, čl. 1 odst. 2 přílohy č. 1.

⁶⁵ Závazný pokyn policejního prezidenta č. 227/2008, k zajištění akceschopnosti.

⁶⁶ Závazný pokyn policejního prezidenta č. 109/2009, o operačních střediscích ve znění závazného pokynu policejního prezidenta č. 125/2009, čl. 1 odst. 4 přílohy č. 1.

Policista pro řízení územních odborů a dozorčích služeb je zpravidla zařazen ve funkci komisaře a toto funkční zařazení odpovídá hodnostnímu označení poručík. V rámci resortu se tomuto pracovníkovi říká operační důstojník.

8.3.3 Policista příjmu linky 158

Policista zařazený k přijímání hovorů linky 158 je podřízen vedoucímu směny a řídí se stejnými podmínkami jako velitel směny a policista pro řízení územních odborů a dozorčích služeb. Na základě svého funkčního zařazení plní především tyto úkoly:

- přijímá tísňové výzvy na linku 158 za využití systému Maják 158, vyhodnocuje je, klasifikuje dle závažnosti a zpracovává podle místní a věcné příslušnosti k přijetí nezbytných opatření,
- spolupracuje s pracovištěm hasičského záchranného sboru spravujícím jednotné evropské číslo tísňového volání 112.

Policista příjmu linky 158 je zařazen ve funkci vrchního inspektora a toto funkční zařazení odpovídá hodnostnímu označení vrchní inspektor. Obecně se potom hovoří o operátorovi.

8.4 Materiálně technické vybavení operačního střediska

Pracovníci operačního střediska plní řadu složitých organizačních úkolů a jejich práce spočívá především v komunikaci. Pro svoji práci potřebují být tedy vybaveni potřebným materiálem, spojovací a výpočetní technikou a programy. Tato problematika je řešena v Příloze č. 2 k závaznému pokynu policejního prezidenta č. 109/2009, o operačních střediscích ve znění závazného pokynu policejního prezidenta č. 125/2009.

Operační středisko je vybaveno zejména:

- operačními mapami,
- přehledy dislokace útvarů policie, bezpečnostních sborů a ozbrojených sil a dalších součinnostních složek ve vymezeném území,
- plány zpohotovění,
- dokumentací bezpečnostní ochrany areálu, případně jejím výpisem⁶⁷,
- přehledy sil prostředků vyčleňovaných v době policejních akcí, policejních a bezpečnostních opatření, mimořádných událostí a krizových situací,
- výpočetní, telekomunikační a záznamovou technikou,

⁶⁷ Nařízení Ministerstva vnitra č. 20/2009, kterým se upravuje bezpečnostní ochrana areálů, čl. 29.

- materiálně technickým vybavením k zajištění chodu operačního střediska a umožňujícím sledovat vnější zdroje informací, např. síť internet⁶⁸.

Operační středisko je napojeno na telekomunikační sítě a spojovací systémy Ministerstva vnitra i policie, systémy výpočetní techniky, systémy zabezpečovací a nástrahové techniky, kamerové systémy, veřejnou telefonní síť, systém tísňového volání a sítě mobilních operátorů. Operační středisko má také přístup do telefonních sítí s mezinárodním oprávněním⁶⁹. K nejdůležitějšímu vybavení operačního střediska patří také:

- informační a komunikační systémy nakládající s utajovanými informacemi, jejichž provozovatelem je ministerstvo vnitra,
- záznamová zařízení pro pořizování a uchovávání záznamů (zvukových i obrazových),
- výpočetní technika umožňující využívání systémů jako je systém Maják 158, jednotný systém dopravních informací⁷⁰, atd.

Na operačním středisku je také instalováno potřebné legální programové vybavení, které umožňuje zpracování tabulek, dokumentů, zvukových i obrazových dat a multimediálních souborů⁷¹.

⁶⁸ Závazný pokyn policejního prezidenta č. 109/2009, o operačních střediscích ve znění závazného pokynu policejního prezidenta č. 125/2009, čl. 1 přílohy č. 2.

⁶⁹ Závazný pokyn policejního prezidenta č. 109/2009, o operačních střediscích ve znění závazného pokynu policejního prezidenta č. 125/2009, čl. 2 odst. 1 přílohy č. 2.

⁷⁰ Závazný pokyn policejního prezidenta č. 109/2009, o operačních střediscích ve znění závazného pokynu policejního prezidenta č. 125/2009, čl. 2 odst. 2 a 3 přílohy č. 2.

⁷¹ Závazný pokyn policejního prezidenta č. 109/2009, o operačních střediscích ve znění závazného pokynu policejního prezidenta č. 125/2009, čl. 3 odst. 1 přílohy č. 2.

8.5 Integrované operační středisko z pohledu jeho pracovníka

Činnost operačních středisek je kromě již zmíněných norem upravena pokyny vedoucích pracovníků jednotlivých pracovišť⁷². Jsou tedy určité odchylky v organizaci a náplni služební činnosti jednotlivých pracovišť. Na operačním středisku v Brně jsou zřízena tři pracoviště pro příjem tísňového volání linky 158, pracoviště pultu centralizované ochrany a kamerového dohledu a pracoviště pro řízení dopravy ve městě Brně. Tato pracoviště jsou zpravidla obsluhována vrchními inspektory. Dále jsou v organizační struktuře operačního střediska v Brně zahrnuti tři operační důstojníci pro Městské ředitelství Brno, operační důstojník pro Územní odbor Brno venkov, operační důstojník pro Územní odbor Břeclav a Znojmo, operační důstojník pro Územní odbor Blansko a Vyškov, operační důstojník pro Územní odbor Hodonín. Všechna tato uvedená pracoviště zastřešuje krajský operační důstojník. Kromě uvedených pracovníků, kteří vykonávají vlastní operační činnost a vedoucích funkcionářů na operačním středisku působí další lidé, kteří vykonávají podpůrné činnosti (lustrační pracovníci, analytici, spisový pracovník).

Na operačním středisku v Brně pracuji od května roku 2007. Mému působení zde předcházela několikaletá policejní praxe, kdy jsem sloužil na obvodním oddělení policie v Brně, kde jsem postupně vykonával hlídkovou a obchůzkovou službu, dozorčí službu, a také jsem zpracovával tzv. „nápad trestné činnosti“, což znamená, že jsem vyjížděl na místa událostí a prováděl ohledání místa činu, zadokumentování, výslechy osob a další činnosti, které s tím souvisí. Tyto skutečnosti uvádím především z toho důvodu, neboť se domnívám, že na operačním středisku by měli pracovat lidé s praktickými zkušenostmi z přímého výkonu služby. Považuji to za zásadní věc, která výrazně ovlivňuje schopnost operačního důstojníka rychle a kompetentně rozhodnout v konkrétní věci.

Na operační středisko jsem nastoupil do funkce vrchního inspektora a pracoval jsem na pultu pro příjem tísňového volání linky 158, pracovišti dopravy a pultu centralizované ochrany a kamerového systému. Přestože jsem nebyl fakticky ustanoven ve funkci komisaře, tak jsem často prakticky vykonával činnosti operačního důstojníka pro Městské ředitelství Brno, což umožňovalo rozhodnutí a popis služební činnosti vydaný služebním funkcionářem, kdy jsem tuto činnost mohl vykonávat v rámci stáže. Po splnění potřebného vzdělání jsem byl na základě výběrového řízení v září roku 2011

⁷² Např. 3. pokyn vedoucího Operačního odboru Brno Krajského ředitelství policie Jihomoravského kraje ze dne 24. května 2011.

ustanoven do funkce komisaře a do současné doby působím jako operační důstojník pro Územní odbor Brno venkov.

8.5.1 Materiální, technické a programové vybavení operačního střediska

Operační středisko je v podstatě sálovým pracovištěm, kde jsou až na výjimky soustředěni všichni pracovníci, kteří vykonávají přímou operační činnost. Zde jsou vytvořena jednotlivá pracovní místa, tzv. pulty, které jsou vybaveny dle konkrétních požadavků s ohledem na vykonávanou činnost. Každý pult je standardně vybaven výpočetní technikou, telefonní linkou a radiostanicí propojenými s dotykovou obrazovkou, která výrazně usnadňuje a zrychluje činnost při komunikaci radiostanicí či telefonem. Na každém pultu jsou také umístěny dva monitory, kdy jeden je užíván zpravidla pro práci v jednotlivých systémech a na druhém je zobrazena mapa, která slouží k upřesnění místa oznámené události a orientaci při vysílání hlídek, které jsou již ve velké míře vybaveny systémem GPS.

Operační důstojník při své činnosti využívá současně několik systémů. Nejdůležitější z nich je systém Maják 158. Jedná se o systém, do kterého se při oznámení události na tísňovou linku 158 zapíše veškeré potřebné údaje k osobám a místu události a následně je informace v rámci tohoto systému přeposlána datovou větou na příslušné pracoviště v rámci operačního střediska a následně na příslušné základní útvary v rámci policie. V rámci tohoto systému je možno také přizvat ke spolupráci nebo předat událost příslušnému pracovišti v rámci celé České republiky. Výhodou tohoto systému je především rychlost, kdy se informace jen během několika málo okamžiků dostane k příslušnému pracovníkovi, který neprodleně činí potřebná opatření. Tento systém je tedy z mého pohledu nedocenitelným pomocníkem především v případech, kdy je ohrožen život či zdraví osob a je třeba co nejrychleji reagovat na oznámenou událost.

Důležitou skutečností je také fakt, že systém Maják 158 je propojen s pracovištěm mezinárodní tísňové linky 112, která je umístěna na informačním a operačním středisku HZS. Přijme – li tedy pracovník linky 112 oznámení, které je třeba předat k řešení do kompetence policie nebo je nutná součinnost s policií či dalšími složkami IZS, pošle datovou větu ze systému využívaného v rámci HZS do systému Maják 158 využívaného policií a mohou být, jak již bylo uvedeno výše, okamžitě činěna potřebná opatření.

Dalším užitečným systémem, který je využíván v rámci operačního střediska, a který dle mého názoru hraje důležitou roli v činnosti složek IZS a informovanosti občanů je systém Centrum dopravních informací, kdy je v současné době v provozu druhá vylepšená verze. Podstatou tohoto systému je to, že operační důstojník po přijetí oznámení o komplikaci v provozu na pozemních komunikacích (např. dopravní nehody, uzavírky, opatření vyžadující součinnost IZS na pozemní komunikaci nebo v její bezprostřední blízkosti, atd.) zapíše potřebné údaje do tohoto systému a tyto údaje se v konečné fázi zobrazí na příslušných stránkách v síti Internet, kde se s nimi může seznámit veřejnost a především média, která z těchto informací čerpají a využívají je ve svých zpravodajských relacích.

K vybavení operačního střediska patří také monitory, na kterých mají operační důstojníci možnost sledovat kamerový systém a zpravodajství a byli tak seznámeni s aktuální bezpečnostní situací.

8.5.2 Přijetí oznámení a následná opatření

Na operačním středisku jsou oznámení přijímána telefonicky, zpravidla na tísňovou linku 158. Pracovník na tísňové lince přijme oznámení od volajícího subjektu a dle místní příslušnosti je přepoše datovou větou v systému Maják 158 na pult příslušného operačního důstojníka. Operační důstojník dále postupuje dle charakteru oznámení. Pokud se jedná o oznámení, ke kterému není třeba činit neodkladné opatření a věcně toto oznámení spadá do kompetence základního útvaru, předá je dle místní příslušnosti tomuto útvaru, což je zpravidla obvodní či místní oddělení policie. Operační důstojník se základními útvary a dalšími spolupracujícími útvary policie, jako je například služba kriminální policie a vyšetřování komunikuje prostřednictvím již zmíněného systému Maják 158 telefonicky, radiostanicí či prostřednictvím emailového klienta v rámci vnitřní sítě Intranet.

Pokud je přijato oznámení, kde je třeba činit neodkladné opatření k zajištění života, zdraví či majetku osob, operační důstojník okamžitě tato opatření organizuje. To znamená, že na místo události vysílá potřebný počet sil a prostředků policie a v případě potřeby spolupracuje s operačními středisky dalších složek IZS. Pokud to situace vyžaduje, spolupracuje také s právníckými nebo fyzickými osobami. Následně na základě informací předávaných hlídkou z místa události koordinuje její další činnost, poskytuje jí součinnost a rozhoduje o dalším postupu ve věci. V závažných případech

vyrozumívá o situaci a provedených opatřeních příslušného služebního funkcionáře v dosahu, kdy mu navrhne další postup ve věci a dále jedná dle jeho pokynu.

Přestože je povinnost a odpovědnost dána právními normami a v případě operačního střediska především interními předpisy, na základě vlastních zkušeností vím, že role operačního důstojníka je lidmi v rámci policie vnímána různě. Někteří, především vedoucí policisté základních útvarů, vnímají operačního důstojníka pouze jako servis, který by neměl zásadním způsobem vstupovat a zasahovat do jejich kompetencí, a s jeho rolí se jen těžko smiřují. Naopak operačnímu středisku nadřízení policisté požadují, aby operační důstojník byl garantem, že veškerá opatření na místě události budou ze strany policie provedena rychle, precizně a veškeré postupy budou v souladu s právními normami. Domnívám se, že k tomu, aby operační důstojník mohl nést takto deklarovanou odpovědnost, potřebuje mít dostatečně silné kompetence a podporu vedoucích pracovníků. Jsem rád, že té se, alespoň v rámci operačního střediska v Brně, dostává. Osobně se domnívám, že v současné době je role operačního důstojníka nezastupitelná. Po odchodech zkušených policistů a po masivní náborové akci, která proběhla v minulých letech, slouží v současné době u policie, bohužel nejenom na základních útvarech, policisté bez větších zkušeností, a proto je třeba jejich činnost zásadním způsobem usměrňovat.

Na operační středisko policie je také, jak je již uvedeno v předchozí kapitole, zasílána datová věta z linky mezinárodního tísňového volání 112 do systému Maják 158. Dle závazného pokynu policejního prezidenta odbavuje tuto datovou větu pracovník na tísňové lince 158. Na operačním středisku v Brně je tato věc upravena pokynem vedoucího operačního odboru a datovou větu do současné doby odbavoval pracovník na pultě dopravy a nyní je nově tato věc v kompetenci pracovníka na pultě centralizované ochrany a kamerového systému. Toto rozhodnutí bylo učiněno na základě zjištěných skutečností, kdy tyto pulty se jevily vedoucímu pracovníkovi jako nejméně vytížené. Víím, že rozhodnutí bylo učiněno v dobré víře, nicméně se na základě získaných zkušeností domnívám, že by bylo vhodnější, kdyby byly datové věty zasílány přímo na pult jednotlivých operačních důstojníků, kteří by mohli okamžitě činit potřebná opatření. Jde především o to, že operátor linky 112 následně často volá doplňující informace nebo chce oznamovatele přímo přepojit na operační středisko policie. V současné době je technicky zajištěno, že se dovolá na určeného pracovníka. Domnívám se, že by bylo vhodnější, kdyby se dovolal operačnímu

důstojníkovi, který bude s oznámením ihned dále pracovat a údaje by nebyly předávány zprostředkovaně další osobou.

8.5.3 Spolupráce operačního střediska v rámci IZS

Každý den dochází k situacím, kdy je třeba součinnosti složek integrovaného záchranného systému. Dle mých zkušeností tyto složky nejčastěji společně zasahují u dopravních nehod, požárů budov, sebevražd, pokusů sebevražd a v případě ohrožení života osoby, zpravidla seniora, který je uzavřen v objektu. Přestože tuto skutečnost nemám podloženu statisticky, mohu na základě svých zkušeností říci, že jednoznačně nejčastěji dochází ke společným zásahům u dopravních nehod na pozemních komunikacích. Operační středisko policie tedy nejčastěji komunikuje s operačními středisky dalších dvou základních složek IZS, operačním a informačním střediskem HZS kraje a spádovým operačním střediskem ZZS. Ve městě Brně se například také velmi často komunikuje a spolupracuje s Městskou policií, která významně vypomáhá především při řízení a odklonech dopravy při mimořádných událostech, kdy z důvodu neprůjezdnosti nebo zásahu složek IZS dojde k uzavření komunikace.

Komunikace mezi operačním střediskem policie a operačním a informačním střediskem HZS kraje probíhá výhradně telefonicky. Výjimkou je již výše zmíněné zasílání datových vět do systému Maják 158 z linky mezinárodního tísňového volání 112. Přestože, jak již bylo uvedeno výše, se jedná o systém velmi užitečný a podstatně urychluje předání informací, vyskytly se určité nedostatky. Od samotného spuštění systému Maják 158, využívaného policií, a následného propojení se systémem, využívaného operačním a informačním střediskem HZS, se začal projevovat jeden zásadní nedostatek. Příchozí zpráva byla a je často nedostatečná, to znamená, že z ní nelze zjistit, k čemu vlastně na uvedeném místě došlo, z jakého důvodu a jaké opatření je třeba činit. Já i kolegové jsme se domnívali, že tato věc je dána tím, že pracovníci, kteří oznámení přijímali, nejsou dostatečně vyškoleni a nedokážou potřebné informace od oznamovatele vhodnými dotazy zjistit. V roce 2011 vedoucí pracovníci operačních středisek policie a HZS v Brně dohodli výměnné jednodenní pobyty svých pracovníků. Tento krok všichni pracovníci operačního střediska policie v Brně ocenili jako velmi vhodný a přínosný. Osobně jsme se seznámili s kolegy, se kterými komunikujeme dennodenně telefonicky a mohli jsme také porovnat pracovní podmínky a vybavenost operačních středisek. V rámci těchto pobytů jsme si také vzájemně vysvětlili některé nesrovnalosti. Mimo jiné jsme zjistili, že problém datových vět z linky 112 ve většině

případů nesouvisí se schopnostmi osoby přijímající oznámení, ale jedná se o technický problém, kdy systém využívaný operačním střediskem HZS a systém Maják 158 využívaný policií spolu dostatečně nespolupracují a není přenášěn celý objem zaznamenaných dat. Také jsme zjistili, že pracovník na lince 112 nemůže do systému doplnit nově získané informace tak, aby byly zobrazeny na pracovišti policie. Jako řadovému pracovníkovi mi nepřísluší, abych se zaobíral myšlenkou, z jakého důvodu byly zakoupeny dva různé systémy, které spolu spolupracují pouze částečně a vzhledem k finanční náročnosti, situaci v resortu a potažmo v celé společnosti, nepředpokládám brzké vyřešení tohoto problému. Každopádně lze říci, že osobní kontakt a možnost seznámit se s prostředím a pracovními podmínkami druhé strany přispěly k upevnění již tradičně dobrých vztahů mezi uvedenými operačními středisky a vyjasnění některých sporných záležitostí, které mají podstatný vliv na výkon služby a plnění svěřených úkolů.

Komunikace s operačním střediskem ZZS probíhá taktéž výhradně telefonicky. Tato komunikace je, stejně jako v ostatních případech, zjednodušena prostřednictvím dotykových obrazovek kde jsou uloženy všechny důležité kontakty a stačí jediný dotyk k započetí samotného hovoru. Operační středisko ZZS samozřejmě kontaktujeme nejčastěji v případech ohrožení života či zdraví osob. Zpravidla se jedná o zranění při dopravních nehodách, pracovní úrazy, pokusy sebevražd a při zjištěních, které odůvodňují obavu, že osoba, která se nachází na místě služebního zákroku či úkonu hlídky PČR, je psychicky nemocná. Operační středisko policie je ze strany zdravotníků, mimo jiné, stále častěji kontaktováno z důvodu napadení či obavy z napadení svých pracovníků na místě zásahu, převážně ze strany podnapilých osob. Na základě osobních zkušeností mohu obecně říci, že spolupráce s operačním střediskem ZZS je také na velmi dobré úrovni. Občas se však vyskytne komunikační problém, kdy dojde k dohadům kdo a proč má na danou událost vyjet. Zjednodušeně řečeno je někdy na ZZS oznámena událost, která je dle mínění pracovníků operačního střediska policie v kompetenci zdravotníků, ti nám ovšem tuto věc předávají k prověření, sami na místo nevyjedou a žádají vyrozumění v případě, že je jejich přítomnost nezbytná. Osobně se domnívám, že hlavní roli v těchto situacích hrají dva faktory. Ten první je faktor lidský, který nelze nikdy zcela eliminovat a je dán současnou atmosférou ve společnosti a obecným míněním o práci policie a policistech samotných, kdy je znát jistá dávka pohrdání. Druhým faktorem je současná složitá ekonomická situace, kdy převládá snaha ušetřit vlastní prostředky na úkor druhého, což je dáno faktem, že ZZS na rozdíl od

policie a HZS není organizační složkou spadající pod stejné ministerstvo. Na druhou stranu na operačním středisku ZZS pracují profesionálové, kteří svými znalostmi výrazně přispívají k záchraně lidského života. Jako příklad mohu uvést případ z měsíce ledna letošního roku, kdy jsem vyslal hlídku na událost, kdy jsme měli oznámeno, že seniorka již delší dobu nevychází ze svého domu. Hlídka na místě zjistila, že žena ještě žije, ale její zdravotní stav je natolik vážný, že je třeba provést neodkladná opatření, aby byla udržena při životě do příjezdu ZZS. Poté co jsem byl telefonicky kontaktován členem hlídky z místa, přepojil jsem jej na pracovníci tísňové linky 155, která díky svým odborným znalostem usměrňovala činnost hlídky k život zachraňujícím úkonům tak, že se do příjezdu lékaře na místo podařilo ženu udržet při životě. Na základě nejen tohoto příkladu konstatuji, co jsem uvedl výše, že komunikace a spolupráce mezi uvedenými složkami je na velmi dobré úrovni.

Závěr

Na základě stanovených cílů jsem ve své bakalářské práci po provedeném studiu literatury a dalších dostupných materiálů v obecných rysech charakterizoval integrovaný záchranný systém, pojmenoval jeho základní i ostatní složky a dále jsem se zaměřil na spolupráci a koordinaci těchto složek, kdy jsem využil také svých praktických zkušeností. V další části jsem se zaměřil především na integrované operační středisko Policie ČR a jeho spolupráci s dalšími operačními středisky v rámci integrovaného záchranného systému se zaměřením na úkoly a posílání operačního střediska a především na činnost, komunikaci a odpovědnost operačního důstojníka i v rámci spolupráce s dalšími složkami. V této části jsem vyšel z příslušných obecných i interních norem různé právní síly, které upravují danou problematiku a ze svých vlastních zkušeností získaných při práci na operačním středisku policie.

Po seznámení se s příslušnou literaturou, právními normami, podpůrnými předpisy, dalšími materiály, na základě vlastních praktických zkušeností a následně provedené analýze konstatuji, že integrovaný záchranný systém v České republice je plně funkční, činnost jeho složek a jednotlivců samotných je na vysoce profesionální úrovni. Platné právní normy týkající se integrovaného záchranného systému odpovídají jeho potřebám a nejsou v žádném rozporu s vykonávanou praxí. V případě, kdy je třeba reagovat na nově vzniklé skutečnosti a na základě případného zjištění nedostatků (např. při cvičeních), je pracovníky krizového řízení pružně reagováno a jsou vydávány metodické pokyny a další podpůrné materiály usměrňující činnost jednotlivých složek, a také spolupráci mezi nimi.

Integrovaný záchranný systém je podle mého názoru po personální stránce ještě stále velmi dobře zabezpečen. Alespoň co se kvality práce jednotlivců i kolektivů týká. Drobné nedostatky lze nalézt v materiálním a programovém vybavení jednotlivých pracovišť. V současné ekonomické a politické situaci této země však nemohu dát žádné rady a doporučení, které by mohly vést ke zlepšení stávajícího stavu, a proto se tomuto problému ve své bakalářské práci blíže nevěnuji. Věřím, že se funkčnost integrovaného záchranného systému podaří udržet i v následujících měsících a letech i přesto, že má za úkol „pouze“ ochranu majetku, zdraví a záchranu lidského života a není výnosným byznysem.

Vzhledem k výše uvedenému považuji cíle této bakalářské práce za naplněné.

Seznam použitých zdrojů

Literární zdroje

1. ŠENOVSKÝ, M., ADAMEC, V., HANUŠKA, Z.: *Integrovaný záchranný systém, Edice SPBI Spektrum, svazek č. 40*, Ostrava, 2005, 157 s. ISBN 80-86634-65-5.
2. PROCHÁZKOVÁ, D.: *Bezpečnost a krizové řízení, I. vydání*, Praha, 2006, 255 s. ISBN 80-86477-35-5.
3. HANUŠKA, Z., K. SKALSKÁ a M. DUBSKÝ. *Integrovaný záchranný systém a požární ochrana. Modul I*. Praha: MV – generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2010, 53 s. ISBN 978-80-86640-59-4.

Legislativní dokumenty

1. Česko. Ústavní zákon č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky ve znění ústavního zákona č. 300/2000 Sb.
2. Česko. Zákon č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, ve znění pozdějších předpisů.
3. Česko. Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.
4. Česko. Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon), ve znění pozdějších předpisů.
5. Česko. Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů.
6. Česko. Zákon č. 238/2000 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.
7. Česko. Zákon č. 241/2000 Sb., o hospodářských opatřeních pro krizové stavy a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.
8. Česko. Zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů.
9. Česko. Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů.
10. Česko. Zákon č. 314/2002 Sb., o stanovení obcí s pověřeným obecním úřadem a stanovení obcí s rozšířenou působností, ve znění zákona č. 387/2004 Sb.
11. Česko. Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů.

12. Česko. Zákon č. 219/1999 Sb., o ozbrojených silách České republiky, ve znění pozdějších předpisů.
13. Česko. Zákon č. 222/1999 Sb., o zajišťování obrany České republiky, ve znění pozdějších předpisů.
14. Česko. Zákon č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování (zákon o zdravotních službách).
15. Česko. Vláda. Nařízení vlády č. 462/2000 Sb., k provedení § 27 odst. 8 a § 28 odst. 5 zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů.
16. Česko. Vláda. Nařízení vlády č. 463/2000 Sb., o stanovení pravidel zapojování do mezinárodních záchranných operací, poskytování a přijímání humanitární pomoci a náhrad výdajů vynakládaných právníckými osobami a podnikajícími fyzickými osobami na ochranu obyvatelstva, ve znění nařízení vlády č. 527/2002 Sb.
17. Česko. Ministerstvo vnitra. Vyhláška Ministerstva vnitra č. 328/2001 Sb., o některých podrobnostech zabezpečení integrovaného záchranného systému, ve znění vyhlášky č. 429/2003 Sb.
18. Česko. Ministerstvo vnitra. Vyhláška Ministerstva vnitra č. 247/2001 Sb., o organizaci a činnosti jednotek požární ochrany, ve znění vyhlášky č. 226/2005 Sb.
19. Česko. Ministerstvo vnitra. Vyhláška č. 103/2006 Sb., o stanovení zásad pro vymezení zóny havarijního plánování a o rozsahu a způsobu vypracování vnějšího havarijního plánu.
20. Česko. Ministerstvo vnitra. Vyhláška Ministerstva vnitra č. 380/2002 Sb., k přípravě a provádění úkolů ochrany obyvatelstva.
21. Česko. Ministerstvo vnitra. Nařízení Ministerstva vnitra č. 20/2009, kterým se upravuje bezpečnostní ochrana areálů.

Elektronické zdroje

1. Hasičský záchranný sbor České republiky [cit. 2012-01-25]. Dostupné z WWW: <<http://www.hzscr.cz/clanek/integrovaný-zachranny-system.aspx>>.
2. Hasičský záchranný sbor České republiky [cit. 2012-01-16]. Dostupné z WWW: <<http://www.hzscr.cz/clanek/dokumentace-izs-587832.aspx>>.
3. Hasičský záchranný sbor České republiky [cit. 2012-01-22]. Dostupné z WWW: <<http://www.hzscr.cz/clanek/uvod-54539.aspx>>.
4. Hasičský záchranný sbor České republiky [cit. 2012-01-25]. Dostupné z WWW: <<http://www.hzscr.cz/clanek/otazky-a-odpovedi-otazky-a-odpovedi.aspx>>.

5. Hasičský záchranný sbor České republiky [cit. 2012-01-25]. Dostupné z WWW: <<http://www.hzscr.cz/clanek/zakladni-poslani-hasicskeho-zachranneho-sboru-cr-224110.aspx>>.
6. Hasičský záchranný sbor České republiky [cit. 2012-01-25]. Dostupné z WWW: <<http://www.hzscr.cz/clanek/zakladni-poslani-hasicskeho-zachranneho-sboru-cr-224110.aspx>>.
7. Hasičský záchranný sbor České republiky [cit. 2012-01-27]. Dostupné z WWW: <<http://www.hzscr.cz/clanek/utvary-mv-generalniho-reditelstvi-hzs-cr-sekce-integrovaného-zachranneho-systemu-a-operacniho-rizeni-generalniho-reditelstvi-hzs-cr.aspx>>.
8. Hasičský záchranný sbor České republiky [cit. 2012-01-25]. Dostupné z WWW: <<http://www.hzshk.cz/cs/uvodni-strana/integrovaný-zachranný-system/clanek-421/>>.
9. Hasičský záchranný sbor České republiky [cit. 2012-01-25]. Dostupné z WWW: <<http://www.hzscr.cz/clanek/jednotky-po-961839.aspx>>.
10. Zdravotnická záchranná služba Jihomoravského kraje [cit. 2012 -01-25]. Dostupné z WWW: <<http://www.zzsjsmk.cz/zakladni-informace>>.
11. Zdravotnická záchranná služba Jihomoravského kraje [cit. 2012-01-25]. Dostupné z WWW: <<http://www.zzsjsmk.cz/zakladni-informace-3>>.

Ostatní zdroje

1. Závazný pokyn policejního prezidenta č. 27/2008, ze dne 31. ledna 2008, kterým se upravují úkoly Policie České republiky při přípravě a provádění záchranných a likvidačních prací složkami integrovaného záchranného systému.
2. Závazný pokyn policejního prezidenta č. 109/2009, ze dne 18. srpna 2009, o operačních střediscích, ve znění závazného pokynu policejního prezidenta č. 125, ze dne 14. září 2009.
3. Závazný pokyn policejního prezidenta č. 19/2005, kterým se upravuje provozování integračního komunikačního a řídicího systému, „DISPEČER-MAJÁK 158“.
4. Závazný pokyn policejního prezidenta č. 138/2007, o programu „Dotazy do informačních systémů“, ve znění závazného pokynu č. 172/2007.
5. Závazný pokyn policejního prezidenta č. 22/2009, o výdeji údajů z informačních systémů s využitím telefonického spojení.
6. Závazný pokyn policejního prezidenta č. 163/2007, o poskytování dopravních informací, ve znění závazného pokynu policejního prezidenta č. 61/2008.

7. Závazný pokyn policejního prezidenta č. 28/2009, o pátrání.
8. Závazný pokyn policejního prezidenta č. 181/2007, o přeshraničním pronásledování.
9. Závazný pokyn policejního prezidenta č. 136/2006, kterým se upravuje postup při hlášení událostí a provozování informačního systému „UDÁLOST“.
10. Závazný pokyn policejního prezidenta č. 130/2008, o poskytování naturálních náležitostí příslušníkům policie České republiky (výstrojní předpis), ve znění pozdějších předpisů.
11. Závazný pokyn policejního prezidenta č. 212/2008, o služebních stejnokrojích Policie České republiky (stejnokrojový předpis), ve znění závazného pokynu č. 90/2008.
12. Závazný pokyn policejního prezidenta č. 227/2008, k zajištění akceschopnosti.
13. 3. pokyn vedoucího Operačního odboru Brno Krajského ředitelství policie Jihomoravského kraje ze dne 24. května 2011.
14. Koncepce výstavby operačních středisek Policie České republiky v letech 2003 až 2006, č.j. PPR-1848/OPER-2003.
15. Terminologický slovník pojmů z oblasti krizového řízení a plánování obrany státu, Ministerstvo vnitra České republiky, Praha 2004.